

חרון

ביטאון עמותת הסיירת

אוגוסט 2022 - גליון מס' 3

בביטאון:

על פעילות העמותה

עם מפקדי הסיירת צ'ובו (דן שגיא) ועמוס נאמן

חברים ומשפחה כותבים על בילו מישורי

טור אישי עם גבי פוליצר

ניווסים עם חמור

מרדף תיאסיר

מפגש פלוגות פברואר 1968, אוגוסט-נובמבר 1968 ופברואר 1972

תמונות השער: פלוגה ב' פבר. 72 באימון זחל"ם (למעלה) ובמסע השבעה לכותל (למטה)

תוכן העניינים

3	מה בבית? חדשות ועדכונים.....
3	דבר יו"ר העמותה תא"ל (מיל.) שלום קורן
4	מאז ועד עתה.....
4	צ'ובו (דן שגיא) - המפקד השלישי של סיירת חרוב - כתבו צביקה צוק ושלמה דר... ..
7	עמוס נאמן - לעולם אל תחלוק על מפקדך - כתבו רמי דנוש וישראל שי.....
12	בילו מישורי ז"ל (1938-2017) - כתבו כתריאל פרבר וצאלה מישורי.....
16	גבי פוליצר - אוגוסט 1969 - כתבו ישראל שי ורמי דנוש
21	כך היינו
21	הג'חש של השטן - כתב אילן פרידברג
25	מרדף תיאסיר - 11.06.1969 - חקר וכתב עמי מורן.....
30	ממשיכים יחד
30	מפגש פלוגת פברואר 1968 - כתב צביקה שני (פטשניק).....
33	מפגש פלוגת אוג'-נוב' 1968 - כתב עודד גור אריה.....
35	מפגש "היובל" פלוגה ב' - פברואר 1972 - כתב נבו הראל.....

חרוב - ביטאון העמותה יוצא לאור מטעם הוועד המנהל של "עמותת סיירת-חרוב"

כתובת: עמותת סיירת חרוב, רח' דבורה 31 נתניה
דוא"ל: haruv484@gmail.com
טלפקס: 09-8824494. טל: 052-5695316, 054-7999733

צוות הביטאון:

צביקה צוק (פברואר 1972) - עורך
עמי מורן (אוגוסט 1972) - מחקר וכתובה
רמי דנוש (אוגוסט 1972) - מחקר וכתובה

הגהה: רותי חזנוביץ' מטעם יצחק טריואקס הוצאת מטר

עיצוב גרפי: אולטרה וילט - סיגל שפי

כתבות בביטאון זה הנן פרי-עט, על דעת ובאחריות כותביהם בלבד.

זכויות יוצרים - אנו פועלים כמיטב יכולתנו לאתר ולציין את מקור הצילומים והתיעוד בביטאון זה. יתכן ולעיתים יופיע תיעוד שמקורותיו אינם ידועים לנו. נשמח כמובן לציין קרדיט למקור או יוצר שיקימו עמנו קשר

חברים יקרים,

באוקטובר 2021 ביקש יו"ר העמותה י.ב. לסיים את תפקידו. ישראל שי, ששימש מנכ"ל העמותה, ביקש גם הוא לסיים את תפקידו. הוועד המנהל של העמותה הציע לי להיות יושב הראש וקיבלתי על עצמי את התפקיד.

כחלק מהתפיסה של בניית נדבכים נוספים על נדבכי העבר שנבנו בידי קודמי בתפקיד, הצגתי את תפיסתי באשר לעיקרי מטרות העמותה ובאשר לדרכי הניהול והפעולה של הוועד המנהל שלה.

החלטנו לשים את הדגש על שלושה נושאים הנגזרים ממטרות העמותה:

- הנצחת הנופלים
- הנחלת המורשת לדורות הבאים
- יצירת והידוק הקשר עם משתחרי הסיירת החדשה

כדי לאפשר ריכוז תשומת הלב במטרות הנ"ל נדרשנו לקביעת דרכים חדשות לניהול ועד העמותה. בין היתר קבענו, שבשלב זה לא ימונה מנכ"ל לעמותה. החלטנו שאת תפקידי המנכ"ל נפזר בין חברי הוועד המנהל, כך שכל חבר יקבל על עצמו אחריות מלאה לנושא ספציפי שאותו ירכז, יפעל להשגת יעדיו וידווח באופן שוטף לכלל חברי הוועד במסגרת הישיבות התקופתיות. כמו כן הכנו תוכנית עבודה שנתית מתוקצבת עד הפרט האחרון, אותה הצגנו לאישור האספה הכללית.

מונו גם בעלי התפקידים הבאים:

מזכיר - אבי אפרתי
גזבר - אורי עתיר
יו"ר ועדת ביקורת - מירון קורנר ולידו
שלמה דר (פרלמוטר)

הנושאים שהוטלו לטיפול בעלי התפקידים:

גיוס כספים - דייוויד זילברג
טיפול ושדרוג חדר הזיכרון בבקעה - יוסי קולר
פעולות הנצחה וקשר עם המשפחות השכולות - אלי חסון
יחד עם אשר יומטוביאן
טיפול בנושא מורשת קרב - נבו הראל
קשר עם הסיירת החדשה - קובי מרון
עדכון ותחזוקת רשימות הקשר - אהוד גבריאלי
עריכת הביטאון והפקתו - צביקה צוק
אחריות על אתר העמותה והאינטרנט - יחיאל אקוע
סיוע לכל דבר שיידרש - משה בודגה
פיתוח ותחזוקת גבעת הרעות - שלום קורן

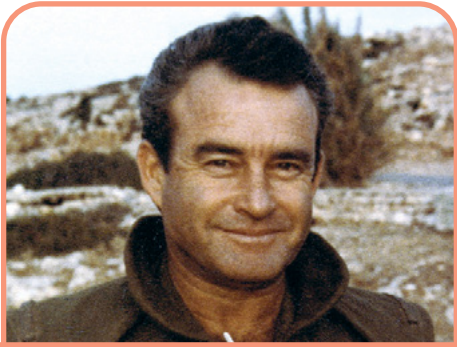
אנחנו רק בתחילת הדרך, וכולי תקווה שהדרך תצלח ותניב את התוצאות הרצויות. זו הזדמנות להודות לכל אלה על פועלם הרב בהתנדבות לטובת העמותה.

ברצוני להתייחס לשני נושאים משמעותיים שעומדים על הפרק.

1. בעיצומה של עבודת הפיתוח באתר המורשת וההנצחה - גבעת הרעות, נתקלנו בקשיים הקשורים במעמד החוקי של השטח עליו הקמנו את האתר. אנחנו פועלים מול הרשויות בנושא ואני מקווה שהנושא יבוא על פתרונו ונוכל להמשיך בעבודת הפיתוח במלוא הקצב.
2. לאחרונה התברר לנו, להפתעתנו, שמשתחרי הסיירת הצעירה לא מרגישים רצון ונכונות מצדנו לשלבם בפעילות העמותה, זאת בניגוד גמור להבנה שלנו שדווקא מצדם לא קיימים רצון ונכונות להשתלב בפעילות שלנו. על רקע אי-ההבנה הזאת, וכדי לתת ביטוי לרצונות הדור הצעיר, החלו הצעירים לארגן פעילות באופן עצמאי עד כדי תחילת פעילות להקמת עמותה עצמאית. אנחנו נמצאים בדו-שיח שוטף בין הצעירים לוותיקים במגמה משותפת למצוא את הדרך האופטימלית לשילוב כוחות. תקוותי היא לאחד את השורות ולחבר עוד ועוד חברים לעמותה, הן מקרב הוותיקים הן מקרב דור ההמשך.

בברכת חברים,

שלום קורן
יו"ר העמותה

צ'ובו עם שכפ"צ אבל בלי מעיל - מתוך הספר של חרוב

את צ'ובו פגשנו בדירת דיור מוגן במתחם לב גנים בנתניה. הוא מתקשה להתרגל למקום ועבורו זה לא ממש בית, כיוון שגולד בקיבוץ, חי במושב ועד לאחרונה גר בבית פרטי באבן יהודה. הוא שוקל לחזור לביתו באבן יהודה.

"התגייסתי ב-1958 ולא רצו לקבל אותי לצנחנים כי שקלתי 58 ק"ג. הלכתי לרפול, סיפרתי לו שלא מקבלים אותי לצנחנים וביקשתי שיסייע. רפול אמר לי להתייצב אצל עמוס נאמן" והוא ידאג שיקבלו אותי. בדרך כלל רפול היה נותן פתקים בעניינים שכאלו, אבל כאן לא היה צריך. עשיתי מסלול של 17 חודשים בגדוד 890 ואחריו קורס קצינים בבה"ד 1, שהיה אז במחנה סירקין ליד פתח תקווה. הקשר שלי עם רפול, שהתגורר בתל עדשים, היה מצוין והיו פעמים שהיה לוקח אותי במטוסו לקורס, מוריד אותי בסירקין, ומשם ממשיך לשדה דב. חזרתי כמ"מ לצנחנים ואחרי שנתיים וחצי סיימתי את שירותי הצבאי וחזרתי לקיבוץ נווה איתן."

"במשך כל התקופה בצבא ובכל עונות השנה התנהגתי והתלבשתי כמו מוז'יק (איכר/חקלאי), חולצה בלי גופייה, בלי דובון ובלי מכנסי דובון ולא היה לי קר."

"אחרי כחצי שנה בקיבוץ ביקשתי ללכת ללמוד כי לא עשיתי בגרות. אמרו לי בקיבוץ: קודם תעבוד שנתיים ואחרי זה תלך ללמוד. לא הסכמתי ועברתי לבית הורי בתל עדשים, שם פגשתי שוב את רפול."

צ'ובו אירח אותנו באווירה לבבית וכיבד אותנו במיץ תפוזים סחוט ובעוגיות של פסח. מבעד לחלון הפתוח אל המרפסת נשבה רוח ים קלה וקרירה שהוסיפה לאווירה הנעימה במפגש עמו.

צ'ובו נולד בקיבוץ נווה איתן ביולי 1940, ובקרוב יחגוג יום הולדת 82. בתנועת הנוער בנווה איתן הדביקו לו את הכינוי צ'ובו וכך מכירים אותו כל חבריו ומכריו מאז ועד היום. צ'ובו מספר שאינו עונה למי שקורא לו דן שגיא.

את הדחיפה הראשונית להתגייס לצנחנים הוא קיבל מקצ'ה², כפי שהוא מספר: "בימי שישי בקיבוץ, נהגנו לשבת על הדשא עם קצ'ה ולשמוע ממנו סיפורים על רפול, הצנחנים, יתר החברים מבית השיטה ועל צביקי נור מעין חרוד."³

"ב-1956 עברו הורי לתל עדשים, לאחר שהבינו שהמסגרת הקיבוצית אינה לרוחם. אבא, שהיה סנדלר במקצועו, עבד בנווה איתן במוסך והפך למסגר ומכונאי ובהמשך, בתל עדשים, נתן שירות לחקלאים מהסביבה. אמא עבדה עד גיל 80+ בסיוע לעולים חדשים ולאחר מכן עברה לבית אבות."

1 סגן מפקד הסיירת מאפריל ועד יולי 1967 וכן מפברואר 1968 ועד יולי 1968. סה"כ היה בסיירת חרוב 16 חודשים מהם כ-8 חודשים מפקד הסיירת.
2 קצ'ה הוא כינויו של שמעון כהנר (1934-2020) שהיה איש צבא ומנהל ישראלי. קצ'ה היה אלוף-משנה בצה"ל ושימש מנכ"ל אתר גבעת התחמושת ויו"ר העמותה העוסקת בתפעול אתר הזיכרון והנצחת מורשת הקרב שנערך במקום.
3 נולד ב-1936, אלוף-משנה במילואים בצה"ל. כיהן בין היתר כמח"ט 55, חטיבת צנחני מילואים.
4 עמוס נאמן התמנה אחר כך למפקד סיירת חרוב.

זה רק התחילו לבנות את המוצבים ועדיין לא היתה גדר המערכת והגבול היה ממש פרוץ."

"היו חדירות רבות ולנו היו הרבה מרדפים בקצב שהחל מאחד לשבוע והגיע עד אחד ליום. ניסינו לחסום את המחבלים כבר במעברי הירדן ואף קיבלנו משימות מודיעיניות מעבר לירדן. היתה תקופה מעניינת ומאתגרת. חדירות המחבלים היו בעיקר במטרה לחבור אל האוכלוסייה והחברים שלהם בגב ההר, ולהקים את תשתיות הטרור. כבר אז היינו ממוקדים על יאסר ערפאת, אך הוא תמיד הצליח לברוח. המרדפים אחר המחבלים היו עם ג'יפים או מסוקים, חתרנו למגע אבל שמרנו מרחק. שאפנו לתפוס אותם כמה שיותר מהר לפני שיגיעו לגב ההר. היו היתקלויות עם אש, כולל זריקת רימונים. פגענו בהם גם בכלים ארוכי טווח כמו מק"כים ותול"רים. בהיתקלויות עם המחבלים היו לנו הרוגים: סגן חנן גולדצוויג ואלימלך טיקטינסקי ליד נערן (28.4.1968). אחר כך נהרג סרן משה שהרבני במרדף תיאסיר (11.6.1969), אותו קלטתי לחרוב כשהגיע כקצין מבה"ד 4."

"בתקופה שלי סיירת חרוב היתה פעילה מאוד ואם לא היו מביאים לי מחליף הייתי נשאר שם להרבה זמן. החיילים היו יוצאים מהכלל, אף על פי שהגיעו לסיירת בלי ששאלו אותם. בתקופתי לא היו

עדיין גיוסים ישירים לחרוב ואלו החלו רק אצל עמוס נאמן. היתה לנו גאוות יחידה כי עבדנו קשה ובהצלחה: מארבים, מרדפים, עבודה עם השב"כ 24/7 ועוד. עבדנו עם יהודה ארבל, מנהל מרחב ירושלים של השב"כ, שקיבל לנהל את כל הגדה המערבית."

באנציקלופדיה לצבא וביטחון, צה"ל בחילו, נכתב בערך "סגן-אלוף דני (צ'ובו) שגיא":

"התפתחה אצלנו אווירה של יחידה משפחתית, של סיירת מובחרת הנושאת על כתפיה מטלות קשות של ביטחון שוטף. הפעילות היומית והלילית ותחושת הראשוניות ליכדו את הלוחמים ואימצו את היחסים

"בהמלצת רפול חזרתי לצבא קבע ושובצתי להדריך בבה"ד 1, תחילה כמד"כ (מדריך כיתה) ואחר כך כממ"ח (מדריך מחלקה). משם עברתי לגדוד 50 לתפקיד סמ"פ ואחריו מ"פ, והשתתפתי בפעולת סמוע (נוב' 1966). משסיימתי קורס מ"פים, במאי 1967, הודיעו לי שאני עובר לסיירת חרוב. אף אחד לא ידע לספר על סיירת חרוב והלכתי אל הלא נודע. מפקד הסיירת, אריה צימל (כיום צידון), קלט אותי ומינה אותי לסגן שלו. וכך הגענו למלחמת ששת הימים."

"במלחמה זו היינו כוח החוד של חט' 4. חצינו את עמק איילון ועלינו לכיוון בית חורון ורמאללה. במלחמה ירינו וירו עלינו ולא היו לנו נפגעים. היינו בסד"כ (סדר

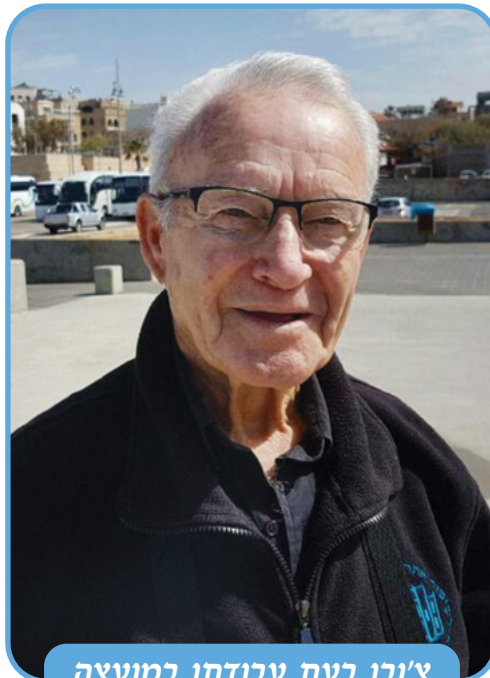
כוחות) של פלוגה פלוס, עם ג'יפים, קומנדקרים וזחל"מים, ויחידת דוכיפת שהצטרפה אלינו. הירדנים נסוגו ולא התנגדו ואנו המשכנו לכיוון רמאללה שנכבשה שלוש פעמים - בידי סיירת חרוב, חטיבה 10 וחטיבה 4 - כי לא היו שם ממש קרבות וכולם עברו דרכה וכל מחנות הצבא הירדני ננטשו."

"אחרי המלחמה צימל הלך לפו"מ ואריק רגב, שהיה קצין אג"מ של פיקוד מרכז, קרא לי ואמר: 'צ'ובו, תשמע. אין זמן, צימל הלך ואתה, שהיית סגנו, תהיה עכשיו המפקד של חרוב.' הייתי מרוצה, קיבלתי תפקיד וקידום (דרגת רס"ן), על אף שמלכתחילה לא רציתי ללכת

לחרוב כי גדוד 50 וגדוד 890 נחשבו הרבה יותר."

"ביולי 1967 התחלתי לפקד על סיירת חרוב שהיתה בסדר גודל של פלוגה, כ-50 חיילים. היתה מחלקת מפקדה - רבי גריפור היה קצין האפסנאות, כספי היה קצין החימוש, ונוסף להם היה קצין הרכב. ישבנו במחנה א-רם (מחנה רמה), גרנו בבתיים נטושים של הצבא הירדני והיינו עושים מטווחים מהחלון. לאחר מכן ירדנו למחנה ירדני נטוש בבקעה, שלימים נקרא 'מחנה גדי'."

"התחלנו לעבוד עם השב"כ, לרדוף אחרי מבוקשים, וביצענו מארבים ופתיחת צירים לאורך הירדן. בשלב

צ'ובו בעת עבודתו כמועצה לשימור אתרים

"צברתי כ-130 צניחות: כ-100 צניחות יום, לילה, אימונים, תרגילים וכיף. התחלנו מדקוטה ועברנו לנורדים והליקופטרים וצנחנו גם לים; כשהייתי קצין אג"מ אצל אהרון דויד הוספתי עוד כ-30 צניחות חופשיות בהן הגעתי ל-30 שניות חופשיות."

"אחרי הצבא עבדתי במספר מקומות. תחילה כמנהל במפעל לליטוש יהלומים בנתיבות ואחרי זה באגודה למען החייל אצל רמי דותן. לאחר מכן במועצה לשימור אתרים של החברה להגנת הטבע אצל יוסי פלדמן. הייתי סגן של יוסי במשך 15 שנים ובגיל 70 יצאתי משם לגמלאות ואני מצטער שלא המשכתי."

צ'ובו בביתו כעת הריאיון צילם: שלמה דר

ביניהם. כאשר נפל לוחם במרדף או במארב, היתה תחושה קשה של אובדן, אבל עם זאת הלוחמים התחשלו. "חרוב" הפכה יחידה "גברית", שכולם רצו לשרת בה על אף שידעו שהם מסתכנים. הגבריות באה לידי ביטוי בתעוזה ובדבקות במטרה - לא היה מקרה של ויתור על משימה או התפשרות על ביצוע. וכך פותחה גאות היחידה."

"בפעולת כראמה (21.3.1968), השתתפה סיירת חרוב בחסימה ממזרח לגשר דמיה יחד עם סיירת דוכיפת, בפיקודו של אמנון ליפקין שחק. פעולת כראמה לא שינתה דבר והחדירות המשיכו." ממשיך צ'ובו לספר.

צ'ובו הולך כל יום ברגל. מבצע אימון גופני פעמיים בשבוע. קורא עיתונים וקורא ספרים, כולל על מפקדים בצה"ל כמו שאול מופז, גיורא איילנד ועוד.

את רעייתו שוש, שקוראת לו דני, הכיר במהלך השירות הצבאי. היה זה כאשר ביקר את בת כיתתו מתל עדשים שהיא ושוש חלקו חדר בהיותן אחיות בבית חולים. נולדו להם 4 בנות ומהן יש להם 13 נכדים, הגדול בן 28 והצעיר בן 6. נינים אין עדיין.

לפני שנפרדנו, צ'ובו הביע דאגה באשר לגבעת הרעות בה ביקר מספר פעמים. הוא שאל על החוסר בתקציב והסברנו לו שאנו, ממש כעת, בשלב של גיוס תרומות נוספות מהפלוגות כדי להשלים את פיתוח הגבעה שבה הולך וקם פארק סיירת חרוב. ■

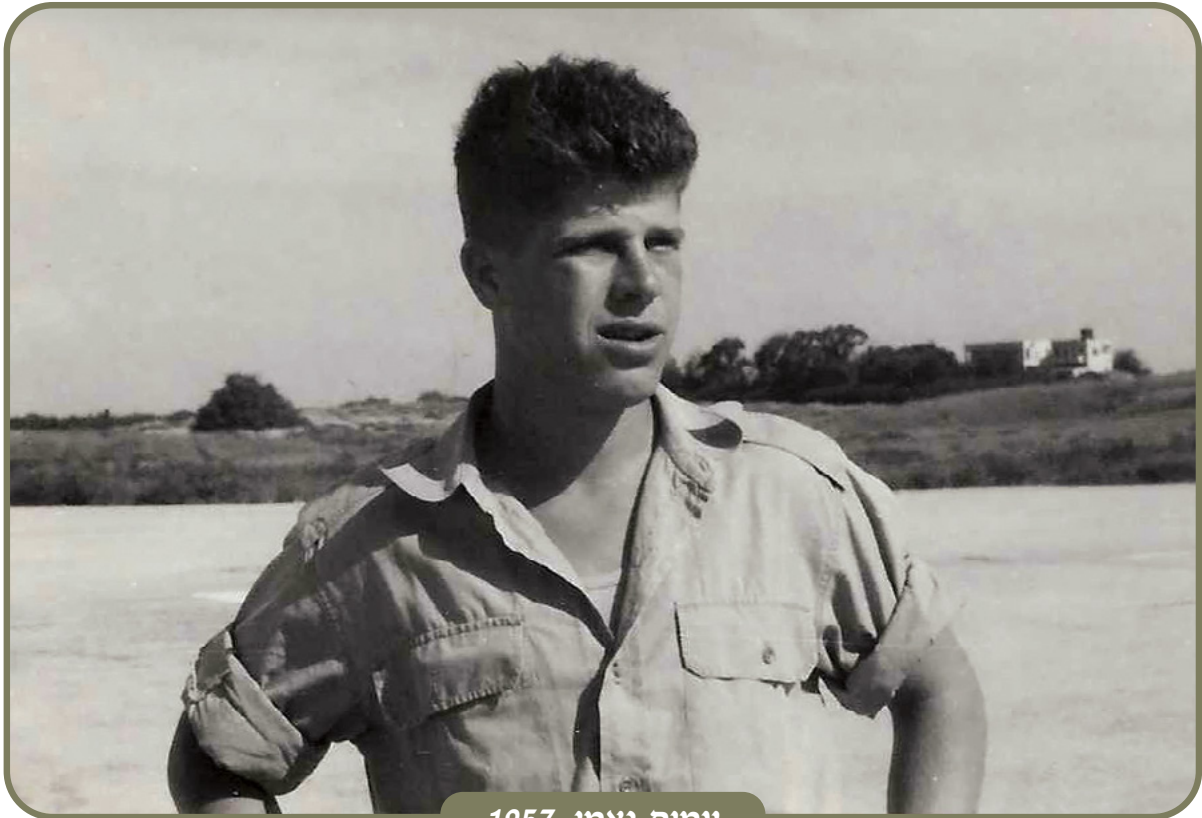
"נפגעתי מאוד כשאריק רגב מינה את עמוס נאמן במקומי, אבל עד היום יש לי קשר טוב עם עמוס נאמן ואני רוכש לו כבוד. הוא צנח במיתלה במבצע סיני ויש לו רקע אדום תחת כנפי הצניחה. בשלב מסוים לא התאים לי להיות סגן שלו ואחרי מספר חודשים (ביולי 1968) עברתי להיות קצין אג"מ בחטיבה 80 אצל אהרון דויד. זו היתה חטיבת צנחנים במיל" ואנחנו, המפקדים, היינו בקבע. דויד היה צנחן אמיתי שהיה ב-101 יחד עם אריק שרון."

"בהמשך רציתי להשתחרר, אבל קיבלתי תפקיד חדש וטסתי לאתיופיה לשנתיים, כיועץ לצבא האתיופי, ושם גם הייתי בזמן מלחמת יום כיפור. כששבתתי מאתיופיה חזרתי לבקעה בתפקיד קצין הביצורים במטה של חטיבת הבקעה. משם המשכתי לפו"ם ארוך ואחרי זה עזבתי את החי"ר."

בספר סיפורה של סיירת חרוב נכתב:
 "תקופת פיקודו היא תקופת מעבר בין חרוב שלפני המלחמה לבין חרוב שאחריה, בה עוצבה מחדש ומן היסוד חרוב החדשה, אשר החלה ברוח, ביזע ובדם לסלול את דרכה לגדולתה."

"שירתתי כמפקד נפת רפיה, סמח"ט 406 ומח"ט 512. אחר כך הייתי בבסיס האימונים בירוחם עם חט' מיל' של אוג' 252, ומדריך בקורס מג"דים. בסך הכול שירתי בצבא 27 שנים והשתחררתי בדרגת אל"מ. לכך נוספו עוד 17 שנות מילואים בהן הייתי בין היתר מפקד החטיבה שהגנה על הכור האטומי בדימונה."

האם סא"ל (במיל") עמוס נאמן, מי שהיה מפקדה הרביעי של סיירת חרוב (קדמו לו חזי שלום, אריה צידון-צימל ודן שגיא - צ'ובו) הוא קצין שצה"ל לא השכיל לקדם ולנצל את הפוטנציאל הגלום בו, או אולי קצין מוכשר שלא הסתדר עם מרות? לא בטוח שיש לי תשובה, אבל אנסה לתת לכם הקוראות והקוראים כמה נקודות למחשבה שיעזרו לגבש דעה בנושא.

עמוס נאמן, 1957

איזה סוגי ספרים יש לעמוס? הכול! ביוגרפיות, רומנים, ספרי מופת, היסטוריה, מלחמות - ובכולם משובצות הערות של עמוס.

נקודה למחשבה: עמוס² היה מ"מ בגדוד הצנחנים 890 והשתתף בצניחה במיתלה במבצע קדש יחד עם אריק שרון, רפול, מוטה גור, אהרון דויד, מוישה וחצי (לוי) ועוד רבים וטובים שהתקדמו לתפקידים בכירים בצה"ל. האם זה לא שלב ראשון בסולם הדרגות שמנבא קידום בעתיד?

אבל נתחיל מההתחלה, עמוס נולד ב-1936 בקיבוץ בית השיטה. כפי שהוא מעיד על עצמו:³ "...כילד

כשנכנסתי לדירה של עמוס ברמת גן הופתעתי מכמות הספרים שהיו בחדר שעמוס מכנה "הספריה", אבל לא רק שם - בכל פינה בסלון יש ערמות ספרים שעמוס חובב הקריאה אסף במשך השנים. בכל ספר נרשמו בכתב ידו הערות על התוכן, הפניות לקטעים חשובים או לעובדה שנדרש לה תיקון.

עמוס בדרכו לא הפסיק לאתגר אותי. כשסיפרתי שאני יליד הונגריה מיד קטע אותי: "האם קראת את 'הדלת' של מגדה סאבו?" כשסיפרתי על הכוונה לנסוע לחו"ל שאל: "קראת את הספר על הפלישה של גריבלדי לסיציליה?", או "קח ותקרא את Wild" כשדיברנו על מסעות צעידה בעולם.¹

1 ובסיועו של ישראל שי.

2 עמוס נאמן - קורות חיים, 2016.

3 עמוס נאמן - קורות חיים, 2016.

נקודה למחשבה: בסלון ביתו של עמוס מוצגת תמונה של חלק ממפקדי סיירת הצנחנים (פלס"ר חטיבה 35) לדורותיהם. הנה רשימה חלקית של אלו שקודמו לדרגת אלוף ומעלה: בוגי יעלון, שאול מופז, אמיר ברעם, יוסי בכר. האם זה לא עוד שלב בסולם הקידום?

בהמשך דרכו הצבאית התמנה עמוס לקמ"ן חטיבת הצנחנים, יועץ לצבא באתיופיה,⁶ סמג"ד 890 ומדריך בקורס מ"פים.

ב-1965 הגיע עמוס כחניך לקורס פיקוד ומטה (פו"מ). מפקד הקורס היה מוטה גור. אירוע אחד מהקורס זכור לעמוס היטב ועליו כתב אורי מילשטיין:⁷

"אחד החניכים בפו"מ היה רס"ן עמוס נאמן, שבמיתלה היה מפקד מחלקה בגדוד של רפול. לפי נאמן, לקראת סוף הקורס הוא נמנה עם צוות החניכים שחקר את קרב המיתלה. ממצאי המחקר הוצגו בנוכחות מפקד המכללה. בתורו, שאל נאמן את מוטה 'למה לא עלית על הגבעה שליך והסתכלת במשקפת לעבר הכניסה למעבר? כך יכולת לראות מאיפה יורים המצרים, לפרוש סוללת מרגמות שהיתה ברשותך, להפגיז את המצרים ולא להכניס את הגדוד שלך למלכודת. כך היה נוהג כל מפקד כיתה'. מוטה עזב בזעם את הדיון.

"בסיום הקורס קיבל נאמן את הציון ב' מינוס, על אף שהממוצע שלו היה ב'. לשאלתו לפרש הדבר במעמד מתן הציונים השיב מוטה, לדברי נאמן: 'זאת אזהרה לך על שאתה מרשה לעצמך לומר למפקדיך דברים שחניכים לא מרשים לעצמם'. כשהיה רמטכ"ל זרק מוטה את עמוס נאמן מצה"ל, אף כי האחרון התחנן להמשיך לשרת."

1966-1967 - עמוס התמנה לקצין אג"מ חטיבת/מחוז ירושלים. במהלך מלחמת ששת הימים הוא קיבל החלטות עצמאיות לפקוד על התקפות בכמה אתרים במרחב ירושלים (לדוגמה: הירדנים כבשו את מטה האו"ם בארמון הנציב. המטכ"ל והפיקוד מפעילים מאמצי שכנוע דיפלומטיים לנסיגת הירדנים ועמוס

עמוס נאמן, מג"ד חרוב 1968

ונער הייתי מוביל, סקרן, למדן וידען...". האירועים שחווה בתקופת התבגרותו במלחמת השחרור, המאבק להקמת המדינה וקליטת גלי העלייה, השפיעו על חייו ועיצבו את אופיו של עמוס.

באוגוסט 1954 עמוס התגייס והתנדב לצנחנים והיה בפלוגה א' גדוד 890. הוא לקח חלק בפעולות התגמול,⁴ התקדם בסולם הדרגות והתפקידים והיה למ"פ ב-890 ומפקד סיירת הצנחנים.

כמ"פ הסיירת התעמת עם רפול. עמוס גרס שנדרש לגייס חיילים לסיירת ישירות מהקלט (בקו"ם)⁵ ואילו רפול התעקש על שיבוץ סמלים ותיקים מהחטיבה.

במהלך שירותו נפצע עמוס בצניחה ובהמשך נפצע בהיתקלות. כתוצאה מאלו סבל כאבים ונכות שלא מנעו את המשך תפקודו באימונים, במבצעים ובמלחמות.

4 ריאיון עם עמוס נאמן בסרט על מבצע "חץ שחור", 1998.

5 הדרישה לגיוס מהבקו"ם חזרה על עצמה כשעמוס מונה למפקד סיירת חרוב.

6 הרחבה על הסיוע הצבאי לאתיופיה ב-ISRAEL DEFENSE מאת אפרים לפיד.

7 מעריב, אורי מילשטיין, "חידת מוטה..." 2015.

עמוס נענה לקריאה והגיע לסיירת חרוב. הוא מצא יחידה קטנה, כמה עשרות לוחמים ועוד תומכי לחימה, שגויסו מחטיבה 35 ויחד עם הסמג"ד (צ'ובו)¹⁰ החלו לבנות את הסיירת "תוך כדי תנועה".

ד"ר זאב דרורי מספר:¹¹ "...באוקטובר 1967 הורחבה היחידה ומנתה למעלה מ-160 חיילים בארבע פלוגות, כאשר הראשונה באימון הלוחם והשאר בפעילות מבצעית. "פעילות המחבלים הכתיבה את פיצול היחידה והפעלתה בשלוש משימות עיקריות:

"פלוגה אחת הופעלה ביהודה ושומרון, בחיסול תאי המחבלים בשיתוף עם השב"כ, במיוחד במרכזי הערים ולאחר מכן בוואדיות ובמערות בהן ניסו להסתתר. פלוגה שנייה הופעלה בבקעת הירדן כפלוגת מארבים והשלישית הופעלה כפלוגת מרדפים.

"פלוגה רביעית היתה בהקמה ו/או באימונים אחרי גיוס ישיר בקלט."

ומה היה מיוחד בסיירת חרוב בתקופת הכהונה של עמוס נאמן כמפקד? עמוס מדגיש כמה אבני דרך משמעותיות:

א. גיבוש דוקטרינה להגנת הבקעה כשחרוב מהווה בה מרכיב דומיננטי.

ב. שיתוף פעולה הדוק עם השב"כ.

ג. ארגון הסיירת כגדוד מוצנח, מנויד ורגלי.

ד. עיצוב ומיצוב תו"ל המרדפים.

ה. כפיפות ישירה לפיקוד מרכז ללא מפקדת חטיבה.

ו. מאבק בלתי פוסק מול חטיבת הצנחנים על תגבור כוח אדם, בדגש על קצונה (כשברקע "פיקוד אדיש").

פקד על מתקפת נגד) לדבריו, החלטות אלו שינו את האסטרטגיה של הקרב על ירושלים, הביאו לתפנית ולכיבוש העיר המזרחית.

בסיום המלחמה נפגש עמוס עם אלוף פיקוד המרכז, עוזי נרקיס, והעביר ביקורת על תפקוד מפקד המחוז, אל"מ אליעזר אמיתי, ומח"ט הצנחנים, אל"מ מוטה גור. לדברי עמוס⁸ "עוזי לא קיבל את הביקורת, הוא אמר לי שהיה ניצחון מזהיר שהושג בזכות הלוחמים ולא המח"טים".

עמוס נאמן, 2022

בסתיו 1967 עמוס שהה בחופשה באנגליה. הוא שאף להיות מג"ד בצנחנים, אלא שהמח"ט רפול התנגד עקב אי-הסכמה משנים קודמות.

אל"מ אריק רגב ז"ל, שהיה קצין אג"מ פיקוד מרכז, פנה אליו: "...מקימים גדוד חרוב, כמה עשרות חיילים, המשימות יוצאות דופן, אתה תהיה המג"ד,⁹ ואריק המש"ך בתיאור. "...חרוב היא מעין גדוד מוגבר עם תעסוקה מגוונת ת"פ פיקוד מרכז."

8 ריאיון עמוס נאמן, ר' דנוש, 2022.

9 ריאיון עמוס נאמן, ר' דנוש, 2022.

10 אל"מ (מיל) דני שגיא.

11 תקופת עמוס נאמן, ד"ר ז' דרורי, אתר מורשת סיירת חרוב.

עמוס ניסה לשכנע את גנדי להפעיל את המילואימניקים שאיישו את המוצבים גם בביצוע מארבים. "אני¹⁵ מכיר אותם, רובם אנשי ההתיישבות העובדת עם ידע טכני. ניתן להם השתלמות קצרה, נחלק להם את הדגנים, והם יבצעו את המארבים. על ידי כך גם נשחרר פלוגה לגילוי ולמרדפים."

גנדי פקד להפעיל את חרוב בהתאם לתפיסתו אבל, לדברי עמוס¹⁶ "...למרות הפקודה של גנדי, היה ברור לו שאני עושה את מה שאני חושב לנכון."

בשיחה ביניהם בנובמבר 1968 אמר גנדי: "עמוס, אתה כבר שנה מפקד חרוב, עשיתם עבודה יוצאת מן הכלל אבל, הגענו למבוי סתום. גישתך המבצעית והמחויבות המוסרית לחייליך אל מול הגישה שלי אינן מסתדרות, אני רוצה שניפרד. כמובן שזו אינה הדחה, סע לסינגפור." ועמוס שואל "ומה אם לא?" וגנדי משיב: "אין אם לא. זאת פקודה."

לסיכום, חילוקי הדעות בין עמוס לגנדי לא יושרו ודרכיהם נפרדו.

וכך נאלץ עמוס להעביר, בנובמבר 1968, את הפיקוד על סיירת חרוב לסא"ל צביקה עופר ז"ל¹⁷.

עמוס מעיד על עצמו: "...היתה לי אמונה בצדקת הדרך ובצדקתי האישית עד כדי התמרדות במקובל ובצביעות. היה לי האומץ והיכולת להילחם על האמת שלי ולשלם מחירים כבדים. מאז הייתי מ"פ בסיירת התעמתי עם מפקדי ושילמתי מחירים בקידומי". ומכאן התובנה של עמוס "בשירות הצבאי נבלמתי ואפילו לא הייתי מח"ט..."

תחנות בהמשך הקריירה של עמוס:

1969-1972 - משלחת צה"ל בסינגפור - שנה יועץ חי"ר ושנתיים בצוות הקמת פו"מ, עמוס אחראי על

ז. מחסור חמור בכוח אדם תומך לחימה - מצד אחד עשרות כלי רכב ומערכות נשק טכנולוגיות ומנגד תמיכה באמצעות מערך תחזוקה וחימוש שמתאים בקושי לפלוגה.

ה. תנאים פיזיים קשים (עמוס מגדירם "מחרידים" במחנה הסיירת בבקעה וגם במחנה שעל ההר (רמה = מחנה עופר).

חשוב לציין שברקע כל אלו יש פעילות בלתי פוסקת, היתקלויות, נפגעים והרוגים שמחייבים גם טיפול במשפחות.

במרץ 1968, סיירת חרוב בפיקודו של עמוס ביצעה תקיפה גדודית¹² בפעולת כראמה¹³. עמוס וגנדי¹⁴ ראו באופן שונה את תפיסת ההפעלה של חרוב.

לתפיסתו של גנדי, חרוב צריכה לשבת בבקעת הירדן, לפרוש מקסימום מארבים לילה אחר לילה תוך שימוש בציוד הטכנולוגי, להפעיל כוח סיור קטן (לגילוי חדירות) ואילו כוח המרדף יהיה מאנשי המילואים שהיו בתעסוקה בבקעה.

עמוס לעומתו גרס, שכיוון שמגע עם מחבלים חודרים (מהגילוי) צריך שיתרחש במינימום זמן, יש לעבות את הסיורים ולהפעיל אותם מכמה כיוונים בו זמנית. לשם כך, חרוב צריכה להתרכז בסיורים, ועם גילוי המחבלים להיות חלק מכוח המרדף. נוסף לכך, עקב תנאי המחיה הקשים בבקעה (חום קיצוני, מבני מגורים שאינם ראויים ועוד) שגרמו לעייפות רבה בקרב הלוחמים, התעקש עמוס שעד שלא תהיה תשתית מתאימה הגדוד ישב ליד ביתוניא (מחנה ראם, כיום מחנה עופר) והפלוגות ירדו לבקעה בסבב לתעסוקה מוגבלת של 2-3 שבועות כל פעם. כך, לתפיסתו, הגיוון היה הכרחי ומונע ניוון וחוסר ערנות.

12 על פעולת חרוב במבצע תופת בכתבה של צביקה כהן באתר מורשת סיירת חרוב.

13 פעולת כראמה - מבצע תופת.

14 מפקד פיקוד המרכז, האלוף רחבעם זאבי ז"ל.

15 ריאיון עמוס נאמן, ר' דנוש, 2022.

16 ריאיון עמוס נאמן, ר' דנוש, 2022.

17 סא"ל צביקה עופר.

1996-1998 - חזרה לעבודה במס הכנסה בשטחים. יציאה לפנסיה בגיל 63.

מאז ועד היום - נדחה ממספר מקומות עבודה ("מוכשר מדי לתפקיד", "כישורי יתר - תהיה מתוסכל", "יותר מדי דוגרי"). החליט להשקיע בזוגיות, משפחה, טיולים, ספרים (הרבה ספרים), ספורט וסרטים.

עמוס היה נשוי שלוש פעמים:

לברכה מוהליבר לוי ז"ל היה נשוי שלוש שנים וחצי. את נחמה הכיר ב-890 ואיתה חי כעשרים שנה. איתה הוליד את אריק ומיכל.

ברכה ז"ל, האישה השלישית, שהרחיבה את המשפחה עם ילדיה: בת חן, לילך, ואורי ז"ל (שנפטר ממחלה קשה בגיל עשרים).

לעמוס שבעה נכדים.

קצין צעיר קיבל מפילדמרשל מונטגומרי¹⁹ עצה: "לעולם אל תחלוק על מה שהמפקד שלך עושה או אומר, לא בכתב ולא בע"פ. אם כך תנהג, תהיה לך קריירה מזהירה."

ועל כך אומר עמוס²⁰ בהתייחסו לצבא ולחיים האזרחיים: "כל הקריירה שלי הפוכה ומלווה בעימותים, כולם היו אידיוטים."

ולסיום, אני התרשמתי שזכיתי לראיין אדם אינטליגנטי, עתיר ידע, אוטודידקט, איש רוח והגות אבל גם נאיבי. מכאן נחזור לשאלה בה פתחתי: האם סא"ל (במיל') עמוס נאמן הוא קצין שצה"ל לא השכיל לקדם ולנצל את הפוטנציאל הגלום בו, או אולי קצין מוכשר שלא הסתדר עם מרות? מכל מה שקראתם על עמוס, האם גיבשתם דעה? ■

הבניין וההפעלה של הכוחות המיוחדים, תו"ל ההגנה וגיבוש תורת הביטחון של המדינה. את הברית של הבן של עמוס - אריק (ע"ש אריק רגב ז"ל) ערך פרופסור שירס שלימים היה נשיא סינגפור.

1972-1973 - מפקד אבו רודס וסגן מפקד מרחב שלמה. עימות עם אלוף פיקוד הדרום גורודיש שלא היה מוכן להעניק לעמוס דרגת אל"מ, בהתעלמו מהבטחה בכתב של אריק שרון, מפקד הפיקוד הקודם.

אוקטובר 1973 - קצין לתפקידים מיוחדים במטה אוגדת האלוף אריק שרון. פיקוד על "חצר המוות"¹⁸ (ראש הגשר לצליחה) בציר מצמד, או כפי שעמוס מתאר זאת "עשרה ימי תופת".

1974-1976 - קורס קב"טים בשב"כ - שליח בלונדון בתפקיד האחראי על הגנת הארגונים הציוניים בבריטניה ובסקנדינביה.

1977 - הושאל למגבית היהודית המאוחדת (UJA). הרמטכ"ל מוטה גור פקד עליו להשתחרר מצה"ל.

1977-1983 - מנהל ב"קופל קונגרסים". מנהל שיווק בחברת הביטוח "הסנה".

1984-1986 - מנהל שיווק ב"עולם התנ"ך", אך עקב פשיטת רגל של הפרויקט עסק בעבודות מזדמנות: זיפות גגות, אבטחה, חלוקת בשר - העיקר לפרנס את המשפחה.

1987-1988 - מנהל "המועצה לארץ ישראל יפה". קונפליקט עם הנשיאה, אורה הרצוג ז"ל, והתפטרות.

1988-1993 - הקמה וניהול של יחידת מס ההכנסה ברצועת עזה.

1994-1996 - שליח קק"ל במנצ'סטר ובסקוטלנד. סכסוך עם המשרד הראשי בלונדון וחזרה לארץ.

18 על קורותיו ב"חצר" ראה בספר ראש הגשר, אורי דן, 1975.

19 פילדמרשל מונטגומרי.

20 ריאיון עמוס נאמן, ר' דנוש, 2022.

מוותיקי קיבוץ יטבתה בערבה אשר כיהן כראש המועצה האזורית חבל אילות וכראש אגף הנוער והנח"ל במשרד הביטחון.

ב-1968 שובץ כמפקד מחלקה בן 30!! ב"סיירת חרוב". השתתף בקרב כראמה ובמרדפים רבים בבקעת הירדן. בסיירת התקדם בילו בסולם התפקידים עד להיותו סגן מפקד היחידה. ב-1973, לפני מלחמת יום הכיפורים, כאשר כולם "ידעו" או חשו שהסבירות למלחמה היא נמוכה, החליט בילו לא לחתום לחמש שנים נוספות בצבא, כפי שהוצע לו, וחזר הביתה ליטבתה. במבט לאחור, חש שהחלטה זו היתה החמצה גדולה.

לבילו מישורי מפקדי היקר והנערץ!

כתב: אריאל פרבר (08.68)

הקריא במפגש פלוגה בגבעת הרעות, בטקס לציון חמש שנים לזכר בילו, ב-12 בינואר 2022, בהשתתפות משפחת מישורי וחבריו לסיירת מאוגוסט 1968.

ב-12 באוגוסט 1968, התייצבתי בבקו"מ, כאזרח מן השורה, ומיד לאחר תהליך הקליטה, ללא כל שאלות מיותרות, העבירו אותי לנקודת הקליטה של הסיירת. לא אבוש ואומר, שהוקסמתי לראות את ההילה שעטפה אתכם (בילו ואגסי ז"ל, בנדד, זהבי, דיאמנט ואחרים), הלבושים במדי צנחנים, חובשים כובע אדום, נועלים נעליים אדומות ועונדים על חולצתכם שני זוגות כנפיים נוצצות (צניחה וסיירת) שכל כך הרשימו אותי, והציפו בפני החלטה בלתי מתפשרת להתנדב ולשרת בסיירת "חרוב" המהוללת.

אתה בילו, בקומתך התמירה, בשערך המקורזל ובחיוך שלא מש מפניך, האצת בי את הרצון האחד והיחיד, להשתלב בסיירת זו ולהוות אחד מחייליה.

עברנו יחד כל חיילי פלוגה ד', תקופה לא קצרה של אימונים מפרכים ומקצועיים (טירונות, אימון הלוחם ואף קורס מ"כים שעברנו יחד בכרמיאל), אשר חישלו אותנו, הגבירו את המוכנות המבצעית שלנו, והרחיבו את החברויות והעזרה ההדדית בין חיילי הפלוגה.

בילו מפקדי היקר, אתה במיוחד היית דמות נערצת ואהובה עבור כל חיילי הפלוגה, ושימשת עבורנו מפקד קשוח מצד אחד, ואבא ואמא מצד שני, ובז'רגון שלי אגדירך "חצי אלוהים".

בילו מישורי

מדברי יוסי קולר בכנס היובל להקמת סיירת חרוב 2017

בילו מישורי ז"ל שירת כמ"פ בתקופת הקמת חרוב, בילה איתי ועם שאר המפ"ים לילות כימים והיה שותף מרכזי בלימוד האירועים, הפקת לקחים וגיבוש תורת המרדפים, המארבים והפשיטות השונות. העשיר אותנו בידע ובניסיונו הרב והיה מפקד, דמות חינוכית ללוחמיו ומנהיג למופת. יהי זכרו ברוך!

לשמחתי הרבה נפגשתי עמך שנית בשנת 1999, כשהוצבת כראש אגף הנוער והנח"ל במשרד הביטחון, לשם עברתי אחרי סיום שירותי בקבע והוצבתי כראש יחידת מחשוב של אחד האגפים.

וראה זה פלא, נותרת בילו כבעבר, השנים שחלפו לא ניכרו על פניך, נותרת צעיר ברוחך והמשכת להקרין ענווה, צניעות, חוכמה, לבביות, ואף החיוך הבלתי נשכח נותר על פניך. ממש מלח הארץ. לשמחתי, למרות השנים שחלפו, זיהית אותי ללא היסוס, ומדי פעם היינו משוחחים ומעבירים חוויות מהעבר ומההווה.

בילו מפקדי הנערץ, צר לי מאוד שאינך צופה היום יחד עמנו בגבעת הרעות המקסימה, שהוקמה לאחרונה עבור סירת "חרוב", ובה מוצבת בין היתר אנדרטה נפרדת לפלוגה ד' עליה פיקדת בנחרצות ובמסירות רבה, ואין לי שום ספק שאתה גאה בהקמתה.

בהזדמנות זו ברצוני להודות גם בשמך לעושים במלאכה, שליוו פעילות זו ללא לאות והעמידו גבעה קסומה זו, מיוחדת במינה, שאני אישית חש לאורך עורקי את דם הרעות הזורמת לאורכה. מצדיע לכם על מעשה נכבד ואציל שכזה.

לסיכום בילו, מפקדי היקר, הקסמת אותי לאורך כל חיי, ומבטיח לך שלא אשכח אותך לעולם.

יהי זכרך ברוך.

מוקיר אותך ומצדיע לך עם כל הלב

כתריאל

צוער בילו מישורי

הפעילות המבצעית שאליה הובלת אותנו בבקעת הירדן היתה עמוסה, מעניינת, מלאת אתגרים ובעלת סיפוק רב.

הגישוש בבקרים עם סאלח והגששים, הטשטוש אחר הצהריים, המארבים בלילות לאורך גדר המערכת עם ציוד מסווג דאז (זוכרים את ה"דגן", ה"משורר" וכו'), החדירות לירדן כדי למנוע כניסת מחבלים לארצנו האהובה, ובל נשכח את המרדפים הרבים שקולר ואתה, בילו, הובלתם.

היה לי הכבוד לצעוד לצדך בחלק גדול מהמרדפים, עם מא"ג על כתפי והדורגל בידי, וכך נוכחתי לראות מקרוב כיצד אתה מנהל במחשבה מעמיקה ובתחכום רב את המרדפים, עד רגע תפיסתם/הריגתם של המחבלים. אין לי שום ספק שאתה עיצבת את דמותי ואת דרך מחשבותי, תוך אהבת ארץ ישראל, ושימשת עבורי דמות לחיקוי לאורך כל חיי.

לצערי הרב נפרדתי ממך ומהסיירת לאחר שהחלטת לשגר אותי לקורס קצינים, וציער אותי יותר מכך שבתום הקורס לא הסכימו להחזיר אותי לשרת כקצין ב"חרוב", יחידה שבה כל כך הערצתי הן את מפקדיה, ואתה בתוכם, הן את חברי מהפלוגה שנקשרתי אליהם עמוקות.

בילו בדרגת סרן עם שריה עופר ו...?

אבא שלי

כתבה צאלה מישורי

ביתו של בילו הקריאה בפני הפורום שהתכנס בגבעת הרעות בטקס לציון חמש שנים לזכר בילו, ב-12 בינואר 2022, בהשתתפות משפחת מישורי וחבריו לסיירת מאוגוסט 1968.

אבא שלי נהג לספר לי שחברות בסיירת זה שונה. היו לו חברי ילדות מתל אביב, היו לו חברים משנות הנעורים בכפר הירוק, כאלה שהלכו איתו לגרעין נח"ל וחיו לצדו ביטבתה עשרות שנים. היו לו חברים אוהדי הפועל, היו לו המון חברות. עברו סביבו הרבה אנשים בחייו. אבל הוא תמיד אמר לי שעם החברים מהסיירת זה שונה. כשניסיתי להבין וביקשתי שיסביר הוא אמר לי שרק מי שלחמו כתף לצד כתף ביחד יכולים להבין. שאין דרך להסביר את זה במילים, זה משהו שמרגישים. המשכתי לנסות, הסתובבתי איתו במפגשים של הסיירת, הקשבתי לשיחות, מנסה להבין ולספוג מהאווירה; הלכתי להיות מדריכת חי"ר בצבא, הכי קרבי שהיה אז עבור בנות, כי אולי שם אכיר את התחושה; התנדבתי בבית בנג'י לחיילים בודדים קרביים במשך שנים. לאחר כל זה, חשבתי שאני קצת כן מבינה.

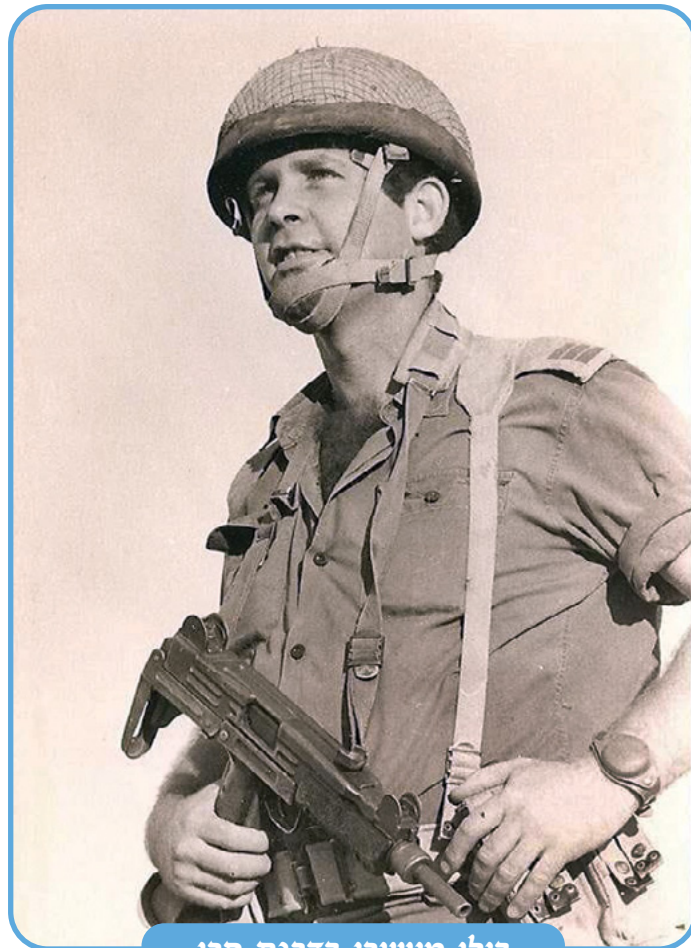
לאחר פטירתו של אבא שלי, הקשר עם הסיירת הלך והתרופף באופן טבעי. לאחרונה הגיעו אלינו שמועות ותמונות של האתר החדש, האתר בו אנו עומדים היום. לפני כשלושה שבועות פניתי ליהודה זהבי, איתו עוד כן קצת נשמר הקשר, ציינתי ששמענו על האתר ושלקראת האזכרה של אבא שלי אנו מתכננים לנסוע עם המשפחה לאזור. ביקשתי ממנו במחילה שאם הוא שומע על מישהו שמתכנן לנסוע גם הוא בסביבות התאריך הזה נשמח לשתף עמו פעולה ולהגיע ביחד, כדי שנקבל ערך מוסף לנסיעה ונוכל לשמוע גם קצת סיפורים. יהודה אמר שאין בעיה והוא יעביר את זה בקבוצה, וגם הוסיף שהוא מציע לי לשוחח עם ישראל שי. אמרתי ליהודה שכך אעשה. עם ישראל הייתי קצת בקשר לאחר פטירת אבי בנושא הכנת דף הזיכרון באתר הסיירת. התקשרתי לישראל, סיפרתי את אותו הסיפור, וגם הוא אמר שאין בעיה ושהוא יעביר את המסר בין החברים. הרחבנו בשיחתנו גם על נושא דור ההמשך, לוחמי הסיירת הנוכחית, והאפשרויות הפרטיות שלי להיות מעורבת

צאלה מישורי עם שחק, אחיה הבכור, ליד סלע ההנצחה לפלוגה ד' של בילו

ולסייע. כמו כן, הוא הציע לי לשוחח עם שלום קורן. את שלום לא הכרתי קודם והשיחה איתו התארכה קצת משום כך, אבל הדבר הראשון ששלום אמר לי היה: "יהיה שם מישהו איתכם. אולי אני, אולי מישהו אחר, אולי מספר חברים, אולי הוא יבוא איתכם, אולי הוא יחכה לכם שם, אבל אני מבטיח לך שמישהו יהיה איתכם." לאחר מכן שוחחתי וחיידשתי קשר עם דייוויד, השלמנו פערים, הוא סיפר לי קצת על הרקע להקמת האנדרטה ונפרדנו כשאנו מסכמים שניפגש שם. באותו הערב התקשר אלי יואל לספר לי שיש היענות גדולה של חברים שמתכננים להגיע, ושהוא מציע שנכין גם את הסרט שהכנו על אבא שלי ונקרין אותו באירוע.

מאוחר יותר באותו ערב הרמתי את ראשי, הבטתי לשמים ואמרתי לאבא שלי: הערב הבנתי קצת למה התכוונת. גופי רעד מהתרגשות, לבי התרחב ואפילו קצת דגדג והבנתי שזו התחושה. ככה מרגישים. זכיתי קצת להבין את המשמעות של החברות שאבא שלי דיבר עליה כל השנים. חמש שנים לאחר פטירתו, אתם לא צעירים יותר, לא עסוקים פחות, לא שכחתם, התאמצתם, כיבדתם מישהו מכם, איבר מאיברכם. על

בילו מישורי כדרגת סרן

החול יזכור את הגלים אבל לקצף אין זוכר זולת ההם אשר עברו עם רוח לילה מאחר שמזיכרונם הוא לעולם לא ימחה. ■

זה בדיוק נאמר "כי רעות שכזאת לעולם לא תיתן את לבנו לשכוח".

כמו אבא שלי, גם אני אישה של מילים, אבל הן נעתקות מפי מעוצמת הרגשות שאני חשה כרגע. אין לפה מילים לתאר את מה שמרגיש הלב. תודה מעומק הלב על ההשקעה, העוצמה, המופת שבהתנהלותכם. אני גאה ומוקירה את חלקי בדבר הזה ומאושרת לזכות לגדל את ילדי ולו במעט להיות חלק מכם. תודה לשלום, שזכיתי להכיר רק לא מזמן אך זה לא הפריע לו להתייחס אלי ברצינות שאין בלתי. תודה לדייוויד חברי, תודה ליואל שהתקשר במיוחד להתנצל שלא יוכל להגיע אך הוא בלבו איתנו כאן. תודה לכתריאל, אותו אינני מכירה אך הבנתי שדמותו מרחפת מעל ארגון האירוע. תודה לכולכם שמצאתם לנכון להיות כאן איתנו היום. אין נרגשת ממני. ברוח חג ט"ו בשבט, חג אהבת הארץ, חג הנטיעות, חג השורשים, כל אחד מכם הוא עץ הנטוע על ההיסטוריה של מדינת ישראל. אתם מקור להשראה. אבא! הנה אנחנו כאן.

בילו עם בנו שחף והנכדים גל ומעיין, 2015

בשנות השישים והשבעים של המאה הקודמת פעל בפרדס חנה בית ספר תיכון אזורי. ביחס ל"תקופת חיים" של מוסד פדגוגי פעל בית הספר זמן קצר מאוד. עשר שנים בלבד. ואף כי כך, שבעה מבוגריו התנדבו לסיירת חרוב. חיים בן מוחה, רמי דנוש, ערן הוסמן, דוד טרם, אייל לוי, יעקב מנצ'יק ז"ל וגבי פוליצר.

מפגש רקע ראשוני לכתבה זו קיים גבי עם רמי דנוש (אוגוסט 72, חבר צוות ביטאון העמותה) ובהמשך לו, עם ישראל שי, ביום שלישי, 8 במרץ 2022 בעכו. ביום חורף אביבי הסבנו לארוחת צהריים במסעדה טובה ("מוסד קולינרי" מהסוג ששבים אליו...) אל מול הים, בצד הדרך המערבית המוליכה אל העיר העתיקה. מפגש מעניין ומלמד על תולדות יוצא סיירת חרוב שאת כל מאודו - מאז ימיו כנער, עבור לתקופת השירות הצבאי (בשירות חובה ובשירות מילואים לאורך עשרות שנים) ועד עת זו - הפנה לתמיכה במתקשים, קידום, חיזוק ושינוי פני חברה וקהילה.

מדבר סיני - גבי בטיול עם הרעיה

תרמיל עמוס אבנים. בכדורגל עסק גבי כל שנותיו, החל מילדות ונעורים במושב בית חנניה. שנים לאחר מכן ובמשך עשור ארגן טורניר באזור מגוריו בצפון, לזכר שני חברים קרובים שנפלו בעת שירותם הצבאי (אינם יוצאי סיירת חרוב).

סיירת חרוב

גבי התגייס באוגוסט 1969. לקצין המיון בבקו"מ הודיע מיד כי הוא מתנדב לצנחנים. לשם, לאוהל הצנחנים, הופנה ופגש שלושה מ"פים. שניים מהגדודים 202 ו-890 ואת יאיר קליין מסיירת חרוב, יחידה עליה לא שמע כלל ולא ידע דבר. לאחר שיחה עם קליין החליט גבי להתנדב לסיירת, ומוסיף: "הקבוצה שהגיעה לחרוב יחד איתי היתה מאוד מיוחדת, אחד אחד מלח הארץ."

ילדות ונעורים

את עיקר שנות ילדותו ונעוריו עשה גבי במושב בית חנניה שבמועצה האזורית חוף הכרמל. בן לשורדי שואה שהגיעו לישראל מהונגריה במסגרת קבוצה שפנתה תחילה לקיבוץ מצובה, משם לגושרים - שם גבי נולד - ובהמשך דרכם בארץ הגיעו למושב הסמוך לבנימינה. במושב ינק גבי את רוח התרומה לחברה ולמדינה. זו היתה האווירה ששררה באותן שנים וברור היה לו כי בהגיע העת, יתגייס ליחידה קרבית. העדפה היתה לצנחנים. בגישתו הרצינית מאוד - כזה הוא גבי, כך אופיו - החל להתאמן ולפתח את כושרו הגופני עוד טרם הגיוס. ככדורגלן חובב ופעיל מאוד בקהילה בתחום זה עמד כושרו הגופני ברמה גבוהה ובנוסף נהג לרוץ בחולות קיסריה כשהוא נושא על גבו

לאחר הקורס, הוצב גבי בתפקיד מ"כ לתקופה של כשלושה חודשים בפלוגת מארבים בסיירת. אירוע בלתי נשכח מאותה תקופה הוא תאונת דרכים עם ה"דגן". "באחד הלילות היינו במארב באזור מחולה והתבקשתי לנסוע לכביש 90 לפתוח מחסום לאוטובוס. מיהרנו להגיע ובדרך ה'דגן' התהפך. למרות שדיווחתי בקשר על ההתהפכות, לא הגיעו לחלץ אותנו עד אור הבוקר. נשפטתי למחרת בידי המג"ד, יוסי קולר, ל-35 ימי מחבוש. המ"פ, יאיר קליין, התערב ושכנע להקל בעונש ל-35 ימים על תנאי לכל עבירה."

מספרם של היוצאים לבה"ד 1 ממחזור אוגוסט 69 היה רב יחסית. כעבור שלושה חודשים הגיעו לבה"ד 1 חניכים נוספים מחרוב (המחזור שלאחר אוגוסט 69) ונוכחות אנשי הסיירת (יחסית, יחידה קטנה מאוד) בבסיס הורגשה היטב. את הקורס סיים גבי כחניך מצטיין מחלקתי. בסיום הקורס שב לסיירת וקיבל פיקוד על "מחלקת מסלול", מחזור אוגוסט 71. גם זאת היתה קבוצה מצוינת, מדגיש גבי. הבקעה שְקָטה, ורצועת עזה געשה. המחלקה בפיקודו הוצבה בחאן יונס ופעלה ברצועה. היתה זו תקופת שירות הזכורה לגבי לחיוב רב. תכנון וביצוע תרגילי אש בחולות שלאורך חוף הים, שילוב של אימונים ופעילות מבצעית והקשר עם חייליו, נושא שהוא "בְדָמו" של גבי. מרחב הפעולה שניתן לו אפשר לו לפעול על פי גישתו ותכונותיו האישיות לפיתוח ה"חיבור" עם הלוחמים; השקעת מפקד גם בגורם האנושי וגם באימונים. זכורה לו היטב הרחצה המשותפת מדי בוקר בים, ולאחריה תחילת הפעילות המבצעית והאימונים. בדרכו שלו, "רציתי לעשות הפוך מכל מה שעשו לי ולנו מפקדי."

לאחר מספר חודשי שירות ברצועת עזה עלתה המחלקה לגבול לבנון ועסקה במארבים באזור בירנית. משם ירדו שוב דרומה ובמהלך מרדף באזור מצפה שלם נפל גבי ממצוק ונחבל קלות. המחבלים, שסירתם נתגלתה על חוף ים המלח, לא אותרו. המחלקה המשיכה בפעילות ביטחון שוטף (בט"ש) בבקעת הירדן, בדיקת מעברים בנהר, אימונים ועוד. באוגוסט 1972, בתום שלוש שנות שירות חובה השתחרר גבי והוחלף בידי שלום קורן.³ תוכניותיו האישיות כוונו

את "המסלול" סיים גבי כחניך מצטיין. אף כי התקופה זכורה לו כ"שחורה משחור" (בעיקר משום הנוקשות הצבאית "גם כשלא צריך", וגישת הפיקוד ללוחמים בשם רוח ה"קשה באימונים - קל בקרב") הוא זכה להערכה רבה מצד מפקדיו ועמיתיו. "הייתי מה שקראו אז 'סבון'. קודם עושה ואחר כך שואל. חווינו אינסוף השפלות וטרטורים. בלילות קמתי לוודא שלא 'שוברים שמירה'." על אף כושרו הגופני שהיה ברמה גבוהה מאוד, לדבריו, מקצועית הוא לא היה מהמובילים - אולם חברתית היה דמות מרכזית. "הבנתי את חשיבות העזרה לחברים." לקורס הנהיגה שהובטח לו אז, כהערכה על הצטיינות, הוא ממתין עד היום. במקום זאת נשלח לקורס חבלנים גדודיים¹ אותו, גם כן, סיים בהצטיינות - אך החמיץ את סדרת הנווטים היחידתית, "ליקוי" שליווה אותו שנים קדימה.

גבי סיים בהצטיינות גם קורס מ"כים² אותו עשה עם עמיתיו מחרוב, שקד ואגוז. במסגרת הקורס השתתף בשתי פשיטות בלבנון. גם ב"בית אולפנא" זה בלט בתכונותיו החברתיות. "נהגתי להתעורר שעתים לפני כולם, שוטף את האוהל, מנקה את הנשק המחלקתי, מעיר את החברים כדי שיהיו מוכנים בזמן למסדר הבוקר." איש של עבודה קשה, רְעוּת, סיוע לעמית, תרומה לקבוצה ושאיפה להצלחה. "סיימתי מצטיין בגלל סוציומטרי."

1 אז, בבסיס חיל ההנדסה הקרבית באדוריים.

2 906, באזור כרמיאל.

3 בהמשך דרכו היה שלום מ"פ בסיירת חרוב ולימים, בדרגת תא"ל, קצין חימוש ראשי. בעת כתיבת דברים אלה שלום קורן מכהן כיו"ר עמותת סיירת חרוב.

אוגוסט 71 (המחלקה עליה פיקד בשובו מבה"ד 1 לחרוב), היתה טובה בהרבה מהמחלקות המקבילות של סיירת מטכ"ל וסיירת צנחנים.

לשאלתנו על אודות התרומה לה זכה משירותו בסיירת חרוב, ענה: "אפשרות טובה לביטוי עצמי, הן ברמה האידיאולוגית הן ברמה הרגשית. זכיתי בחברים לחיים! קיבלתי מספר מכובד של הזדמנויות לפיתוח עצמי, לקידום הביטחון האישי ותחושת המסוגלות." ועל היחידה הוסיף: "יותר מכול אני רואה את חרוב של פעם כמקום של אנשים נפלאים מכל גוני הקשת החברתית שהגיעו לכאן כאוסף ויצאו כקבוצה, במידה רבה בשל תחושת השייכות שהיחידה הזו טיפחה מרגע הגיוס ועד כלות."

איש קהילה וחברה

זוכרים את מנהלת לשכת הסעד בנתניה (כרמלה, אמא של סמדר)? היא הציעה לגבי תעסוקה והוא החל לעבוד במשרד הרווחה כ"עובד נוער וקהילה" (ענ"ק) במושבי המועצה האזורית השרון הצפוני ובשיתוף פעולה עם החברה הערבית. מאז ועד עתה עוסק גבי בתחום החברתי על נושאים וגווני השונים. אולם טרם "חימם את הכיסא" ובעודו חדש לחלוטין ב"אזרחות", פרצה מלחמת יום הכיפורים. כאן גם נקטעים לימודי העבודה הסוציאלית אותם אך החל.

אז ללימודים ולעבודה במשק הוריו. מפקד היחידה אותה עת היה נחיק (סא"ל מיל' מנחם סלע).

בתוך שבוע ממועד שחרורו "נקרא גבי אל הדגל" ונתבקש על ידי נחיק לשוב ליחידה. בפלוגת פברואר 1972 "התגלעו פערים" בין המ"פ וסגל הפיקוד ללוחמים. "קח את הפלוגה לשנה" אמר לי נחיק. הסכמתי וחזרתי לחרוב.

בכך נהיה למעשה גבי פוליצר למ"פ הראשון שגויס בבקו"מ לסיירת חרוב ועשה בה עד לתפקיד זה. לסגנו של גבי מונה שלום קורן. גבי קיבל על עצמו את הפיקוד על פלוגה גדולה במיוחד (בת כ-100 איש) שהמורל בה ירוד, ומשהציג בפני סגל הפיקוד את ה"אני מאמין" שלו, בשימו דגש על יחס מפקדים ללוחמים, בחרו מספר קצינים לעזוב. צעד שבעטיו נקלעה כל הפלוגה לטלטלה עזה. גבי, בדרכו הוא, בתכונותיו האישיות, בגישתו אל פיקודיו בכל הרמות ובשיחות עם הלוחמים, עמד היטב נוכח אתגר זה ובהצלחה. לפלוגה הגיעו מפקדים חדשים, חלק מאלה שעזבו (עם הגעתו של גבי, כאמור) "שקלו שנית" ושבנו והפלוגה "נבנתה" מחדש. את הקשר עם משפחות הלוחמים ראה גבי כחלק מתפקידו ולעתים הגיע למפגשים עם משפחות הלוחמים והמפקדים. ברור כי לא עם כולם, שהרי על מ"פ, בעיקר ביחידה כמו סיירת חרוב, מוטלת שורת תפקידים ארוכה ואחריות כבדה. גם את משפחת הפקידה הפלוגתית, סמדר חנקין⁴ הכיר. בת נתניה, שאמה, כרמלה, כיהנה אז כמנהלת לשכת הסעד בעיר. המפגש עם אמה של סמדר יהווה ציון דרך בעתידו של גבי. בתיאוריה של סמדר את יחסו של גבי לפיקודיו והאווירה ששררה בפלוגה, זיהתה כרמלה את הפוטנציאל הטמון בו ואת גישתו לאדם וברבות הזמן תציע לו משרה במשרד הרווחה. על כך בהמשך.

גבי שירת כמ"פ משך כשנה ובאוגוסט 1973, לאחר פעילות הפלוגה בג'בליה ובגזרת בירנית, השתחרר. על האנשים עמם שירת אמר גבי: "אהבתי מאוד את הצד החברתי. החברים למחזור ואלו שעליהם פיקדתי היו מעולים. אני חייב לציין שהמחלקה שלנו, מחזור

4 באותה תקופה לא היו כלל לוחמות בצה"ל. השתתפות פקידה פלוגתית באימוני לוחמים היתה נדירה מאוד - אם בכלל. הצטרפות סמדר למסע פלוגתי של 100 ק"מ היתה חריגה ביותר (למרות "ההנחה לחיילות במדים" - ללא משא החגור, הנשק והציוד הנוסף). לימים נשאלה סמדר למניע להצטרפות למסע והשיבה: "מה זאת אומרת? אני חלק מהפלוגה הזו!! הם ילכו 100 ק"מ ואני אשאר בבסיס?!".

המלחמה סיים גבי את שירותו במילואים של חטיבת הצנחנים בדרגת רס"ן (מיל') והמשיך בפעילותו, כאיש קבע, עם "נערי רפול" עד 1985.

את עיסוקיו בפעילות חברתית-קהילתית החל גבי עוד בהיותו נער. למעשה כל שנותיו שלאחר השירות הצבאי (ודומה כי גם קודם לכן) גבי הנו איש חברה וקהילה. עובד סוציאלי, מורה לחינוך מיוחד, מחנך ויזם בתחומים אלה, מתנדב, מתכנן ומוציא לפועל רעיונות לסיוע וקידום הפרט והקהילה, עושה ליצירת גישור אל הפריפריה ותמיכה בבעלי צרכים מיוחדים. שירת כקב"ן במילואים, וניהל מרכז קליטה לעולי אתיופיה כעובד משרד הקליטה - תקופה בה לבד מהקליטה הממסדית, המשפחתית והאינדיווידואלית בישראל, עסק בקשר עם הצבא בכל הקשור לביעור בערות, לימוד שפה, היקלטות תרבותית, השתלבות ילדים ונערים במערכת החינוך ועוד.

במשך עשר שנים ניהל גבי את בית הספר "מפתן" בצפת, מוסד לחינוך מיוחד שרבים מתלמידיו הנם "נוער עזוב". ב-1997, עם שינוי פני צפת, החל לעבוד באגף השיקום של משרד הביטחון. לנושא הנכות נחשף גבי כבר ב-1990, בנסיבות משפחתיות, אולם מפאת קשת המסגרות בהן פעל מספר שנים ומכלול נסיבות, לא התאפשרה לו עשייה אישית של ממש בתחום, כתרומה לקהילה. משהגיעה אליו הידיעה כי באגף השיקום במשרד הביטחון נדרש עובד סוציאלי ואישית, בתוכו פנימה, פָּשְלוּ התנאים לכך - הצטרף גבי אל אגף השיקום לתקופה בת כשנתיים.

בין השנים 1974-1977 למד גבי עבודה סוציאלית. בד בבד המשיך לעסוק בתחום חברה וקהילה. עבודת הגמר שלו עסקה בשנת שירות של "בני מושבים ותיקים - לטובת בני מושבים חלשים". את עבודתו זו הוא גם מימש ועסק בכך כעובד סוציאלי בחבלי לכיש ועדולם, המועצות האזוריות חוף אשקלון, מרום הגליל, מעלה יוסף ויישובי תענך.

בשנת 1978 נישא גבי לרונית (גבי: "הנפלאה והמדהימה!!"). באותה שנה, יחד עם קבוצת חברים הם איתרו שטח בהר שזור שאינו מצוי בכל מחלוקת ("חיפשונו שטח שבוודאות אינו נגזל ממאן דהוא"), והחלו בפעילות להקמת היישוב מצפה חרשים שעלה על קרקע המדינה ב-1980 ובו שבע משפחות. גבי היה הרב"ש הראשון ביישוב ויצק יסודות לדו-קיום שבין המתיישבים הראשונים ביישוב החדש ליישובי המיעוטים המקיפים אותו. עם זאת הוא לא ניתק מעיסוקיו החברתיים. לאחר ניסיון חקלאי מעניין (גידול כלניות לייצוא) שלא צלח, התגייס גבי ב-1983 לצה"ל בשירות קבע "חברתי" כממונה על פרויקט "נערי רפול" בפיקוד צפון. בעבודתו כעובד סוציאלי ופעיל קהילתי-חברתי, יצר גבי קשרים והיכרויות אישיות עם גורמים מקצועיים שסייעו בידו במהלך פעילותו בפיקוד צפון. במקביל המשיך בשירות מילואים בחטיבת הצנחנים אליה השתייך והשתתף במלחמת לבנון הראשונה בתפקיד קמ"ן, משם זכורים לו קרבות קשים נגד הצבא הסורי. חרותה בזיכרונו היטב פגיעת פגז ארטילריה סורי בנגמ"ש ונפילת 12 לוחמים, ביניהם יוצאי סירת חרוב דורון בכרך ויהודה וייס זיכרונו לברכה. לאחר

מלחמת יום הכיפורים

בשבת, שישה באוקטובר 1973, פרצה המלחמה. גבי ומספר חברים מתייצבים במפקדת קצח"ר ברמלה, כאן מתארגן גדוד קצינים. גבי קיבל פלוגה אליה כינס גם מספר יוצאי סירת חרוב ואחד מחבריו מונה לסגנו. בתחילה הוצבו בבקעת הירדן ככוח הגנה למקרה פלישה ירדנית, ולאחר כשבוע הוטסו לכיבוש ג'בל עתקה במצרים. (...) כלום כבר לא היה שם. כמו רבים אחרים גם גבי שירת ב"אפריקה" כחצי שנה. משך שישה חודשים לא יצא לחופשה. בתחילת האחיזה הישראלית התחוללה לחימה קשה ואט-אט נרגע האזור. "בין לבין" ארגן גבי טורניר כדורגל (תחביב דומיננטי ביותר) נגד חיילי הצבא המצרי ששירתו שם. צה"ל נגד צבא מצרים, אך ספורט - לא מלחמה!! (...) בתחילה נתנו למצרים להבקיע לנו כמה גולים - ואחר כך 'קרענו' אותם. בשובו מתקופת השירות הארוכה חש גבי שרצונו "להשתייך" ולהמשיך לתרום והצטרף לחטיבת המילואים 525, חטיבת צנחנים שהוקמה לאחר המלחמה, שם הוצב כמ"פ בגדודו של נתן שונרי. גם לשם "גייס" כ-15 חרובניקים, ביניהם יהודה וייס ודורון בכרך זיכרונו לברכה שנפלו במלחמת לבנון הראשונה. כעשר שנים שירת כמ"פ בחטיבה הזו, עמה גם השתתף במלחמת לבנון הראשונה.

משך עשרות שנים ובמסגרות שונות עוסק גבי בחיזוק וקידום אוכלוסיות חלשות - אנשים בעלי צרכים מיוחדים ומוגבלויות - והכנת נכים לחיים עצמאיים ושיפור רמת חייהם. פעילות החובקת את כלל החברה הישראלית - יהודים, החברה הערבית וכלל המיעוטים בארץ. את יישום התוכנית שכתב "יצירת סביבה תומכת לאנשים עם מוגבלויות" רואה גבי כייעוד ומיישם פיילוט בברכת ומימון משרד הרווחה. את ההגעה לנכה, יהיה מיקומו הגיאוגרפי בארץ אשר יהיה, רואה גבי כמטרה.

גבי נשוי לרונית, אב לארבעה ילדים וסב לחמישה נכדים. הוא רווה הנאה ונחת מהשבט שהקים ואנו מאחלים לו בריאות איתנה, יוזמה ברוכה, עשייה, מימוש תוכניות וחזון - ושכך יימשך!!
שומר על קשר עם חבריו לשירות בסיירת חרוב, נפגש לעתים עם עמיתיו למסלול, לסגל הפיקוד בסיירת ועם פקודיו אשר יזמו והובילו למפגשינו עמו.

סגירת מעגל - גבי פוליצר במפגש עם עולי אתיופיה (מבצע משה)

"הסיירת של פוליצר" - כיום

צילומים: גבי פוליצר

מפגש עם סטף ורטהיימר ב-1999 הוליך את גבי לניהול הסוציאלי של הכפר כישורית,⁵ כהונה בת חמש שנים שבסיומה נקרא גבי להצטרף להנהלת עמותת "כוכב הצפון",⁶ בה הוא עובד עד היום, מזה כ-20 שנה. במקביל, המשיך בדרכו החברתית לדבר הבא. יחד עם בנו, עופר, ואנשים נוספים הקים את עמותת "בית הגלגלים"⁷ שחברה ל"עמותת כוונים"⁸ שגם כאן הוא נמנה על המייסדים והפעילים.

ומשהו בנימה אישית. עמותת סיירת חרוב היא "עמותת חברתית" שעיקר משאביה מוכוונים לעיסוק בנושאי מורשת והנצחה. משום אופייה החברתי של העמותה וגיל חבריה, הרי שלהמשך ושימור עתידה אין בכך די. לשם טיפוח ופיתוח דור המשך לעמותה נדרשת "חבילת עיסוקים" רחבה יותר, שתכלול מורשת והנצחה - ובצדן תרומה חברתית ושירות לקהילה בפעילויות שיביאו לידי ביטוי את מכלול היכולות, האפשרויות והכישורים (ויש כאלה) של עשרות יוצאי סיירת חרוב, ותיקים כצעירים - עיסוקים שלבד מהרקע המשותף שיוצר השירות ביחידה המיתולוגית והחדשה, יהוו "חומר מאגד ומקשר" בין יוצאי סיירת חרוב לדורותיה. היה ויגיע היום בו תקבל ההצעה בת השנים להפנות חלק ממשאבי העמותה לטובת הקהילה (לא בהכרח הון אלא כישורים, ניסיון ואינטלקט עטויים ברוח התנדבות ורצון כן לעשייה חברתית במגוון תחומים) - גבי פוליצר, איש עתיר ניסיון וידע בתחומים אלה, נמנה על יוצאי סיירת חרוב שידעו לעשות זאת. (ישראל שי)

5 הכפר הוא בית לבוגרים עם צרכים מיוחדים, הממוקם על אדמות קיבוץ כישור בגליל המערבי.
6 מתוך אתר העמותה: עמותת כוכב הצפון (ע"ר, מלכ"ר) מפתחת ומפעילה רצף שירותים מקיף ואיכותי לאנשים עם מוגבלויות, תושבי הפריפריה הצפונית, בתחומי טיפול ושיקום, דיור, תעסוקה, חברה ופנאי.

www.cochavhatzafon.org.il

www.beitgalgalim.org.il 7

www.kvn.org.il 8

צילומים: מירון קורנר

יצאנו למסע ניווטים במדבר יהודה. ביום הראשון לניווט, הצוותים התערבו על "אורנג'דה" ו"מצופה" מי יגיע ראשון לנקודת הסיום בעין-בוקק. בהפציע אור ראשון יצאנו מאזור ערד ובעודנו רעננים התפעלנו מכדור השמש הכתום שהגיח מעל הצוקים הנושקים לים-המלח.

בצלאל יעיר, מירון קורנר והכותב מול מצד זוהר

להרוות את צימאוננו, אבל רק אחרי שבצלאל שתפקד כ"מעבדה ניידת", שדה ראשון - ואנחנו המתנו רבע שעה לראות באם הוא עבר את זה בשלום... שתינו מהשלוליות כי ברגר³ החכמולוג אמר: "פן יגמרו לנו המים ומצבנו יהיה בכי רע". לא הבנתי למה מצבנו יהיה בכי רע, אם לא חסרו שלוליות וגבים לשתות מהם, אבל שתקתי והעמסתי את המטרד המיותר על גבי הקורס. עשיתי זאת מכיוון ששטיינר הגדול⁴ החזיק

ניווטנו למצד זהר ולאחר כארבע שעות הגענו למצד. לבצלאל יעיר ז"ל² נמאס לסחוב את ג'ריקן המים והוא העביר אותו אלי. אני מודה שאם זה היה תלוי בי הייתי מוותר על הכבוד המפוקפק, כי חשבתי שזה מיותר לסחוב ג'ריקן של עשרים ליטר, כאשר הגבים מלאים במים זכים. המים בגבים היו כה צלולים שאפשר היה לראות בקרקעיתם, גן חיות שוקק יצורים מכוכב אחר. כמובן שהיצורים הבלתי מזוהים לא מנעו מאתנו

- 1 בז'רגון של חיילים: "אורנג'דה" - משקה מוגז בטעם תפוזים סבא רבא של בקבוק ה"פנטה" של היום. "מצופה" - הופל המצופה שוקולד.
- 2 בצלאל יעיר ז"ל, בן קבוצת יבנה, היה החלל הראשון של סירת חרוב לדורותיה, נפל ב-23 ביוני 1967 במהלך פעילות מבצעית עם חיל-האוויר סמוך לסלפית.
- 3 מוטי גובר (ברגר), בן קיבוץ מעברות.
- 4 יוסי שטיינר, בן רמת-גן, לוחם גדל מידות ונהג מבצעי ענק!

והחמור נראה כמתנדב בגדוד נהגי הפרידות. המשכנו לנווט ובאזור נחל יזרח מצאנו גב ענק מלא במים והחלטנו שזה מקום נהדר לטבילת התרעננות.

קשרתי את הג'חש לשיח ונכנסנו להתרחץ כשלגופנו תחתונים חומים שהתחננו לכביסה. במימי הגב הקרירים עשינו פוזות מרשימות ועסקנו בצילומי דוגמנות לתחתוני "אתא", (לשעבר, מפעל להלבשה תחתונה בקרית-אתא).

לפתע קורנר הצלם צעק: "החמור בורח!" ברגר, שלא נכנס למים מפחד כרישים, החל לרדוף אחריו. אבל ברגר הוא לא בדיוק ג'סי אוונס וחמורו של השטן "פתח מבערים" והתרחק עם הציוד לעבר מרחבי המדבר האין סופיים (סוף מערבון הוליוודי סוג ב'). יצאנו במהירות מהמים ובזריזות, שלא הייתה מביישת

את המצפן הקטן והתחפש לקולומבוס, קורנר⁵ סחב את מכשיר הקשר וברגר שהחזיק את המפה דימה עצמו כנווט של אמיליה ארהארט הטייסת⁶. אחרי ארוחת בוקר נהדרת מהתפריט העשיר של "מנת הקרב", קינחנו בפלחי אשכוליות ואיך שהתכוונו לזוז ראיתי במורד הוואדי אזנים לא קטנות מבצבצות מעץ שיטה. כחוקר טבע פוטנציאלי דרכתני את ה"עוזי" (מי שלא יודע מה זה "עוזי" אינו מורשה להמשיך לקרוא) פן יתנפל עלי נמר חברבורות או צבוע צחקן ונגשתי לחקור את הברייה המסתורית. הסתבר שהאזנים הלא קטנות היו מחוברות לראשו של חמור אפור, שחבל על צווארו הסתבך בענפי עץ שיטה והוא היה מועמד בכיר "להחזיר ציוד" ליושב במרומים. שחררתי את החבל מהעץ והובלתי את ה"קנדידט" הצייתן אל החבר'ה שצחקו ושאלו אותי באם אני מתכוון לעשות

קונסיליום ניווט - איפה אנחנו? לאן מומשיכים? מימין: בצלאל ז"ל, מוטי והכותב.

החמור עם הציוד שלנו עליו - חמור קרב כמתנדב לגדוד נהגי הפרדות.

רחצה בגב המים - פרסומת לתחתוני אתא. מימין בצלאל ז"ל ומשמאל הכותב.

מהחמור נקניק. אמרתי להם שמאחר ובצלאל אוכל רק בשר כשר, אני לא אעשה ממנו נקניק אבל הג'חש (בערבית חמור צעיר) חייב לי את חייו ולכן הוא יגמול לי בסחיבת הג'ריקן עד סמוך לעין בוקק. שם, בהתחשבות של ידיד נפש, אוריד ממנו את המשא ובמחווה של רצון טוב אתן לו לשתות מים ואשלח אותו לחפש אתונות במדבר. הצדקנים אמרו לי שזה לא בסדר וזה נקרא ל"סבן בניווט". הנהנתי בראשי בהסכמה, אמרתי נכון ושמתי את הג'ריקן על החמור... החבר'ה הרי לא פראירים, ואחרי הליכה של חמש מאות מטרים, החכמים שבצוות ואני בראשם (הצניעות תהרוג אותי...), העמסנו על ידידנו גם את חגורי הקרב

5 מירון קורנר (האח המבוגר של אריה שגם שירת בסיירת במחזור מאי/אוגוסט 72), מכהן כיום כיו"ר ועדת ביקורת של עמותת סיירת חרוב.

6 טייסת אמריקנית שהתפרסמה כאישה הראשונה שחצתה את האוקיאנוס האטלנטי בטיסת יחיד בשנת 1928.

הניווט המתורבן אחרונים אך מרוצים. ריככתי את הרצח בהסבר אבולוציוני מעמיק על כך שהחמור יהפוך לחלק משרשרת המזון בעולם החי, והנמרים הרעבים שמסתובבים באזור, יהנו מארוחת ערב אקסקלוסיבית שארגנתי להם בטוב ליבי. חטפתי מהחבר'ה צעקות ותוכחות על כך שאני רוצח ללא מצפון ועוד מספר כינויים שנותנים בדרך כלל למאושפזים תחת כפיה. הם צעקו - ואני יריתי!!! יריתי על הסלעים שמעל שביל העיזים במטרה להפיל סלעים על השביל שאולי יעצרו את הנמלט (מחשבה אווילית להפליא). זה לא עזר! נהפוך הוא! הג'חש שנבהל מהמופרע שיורה עליו, הפך לחמור מרוצים, "תפש גלופ" ובתוך שניות נעלם בדהרה מסוגנת מעבר לסיבוב.

נכנסנו למשבר מורלי ולאחר התייעצות קלה אך קולנית בחמש אוקטבות, החלטנו שנשבור לכיוון עין-בוקק שם נספר למקורבים בלבד על הפשלה, ניקח את אחד הג'יפים ונצא ללכוד את חמורו של השטן. תכנון לחוד ומציאות לחוד. נכנסנו לבעיה חדשה! גדולי הנוטים בצוות ה"גמור" לא הצליחו לאתר את מיקומנו. מומחי הניווט טענו שהמפה ישנה, המצפן מזייף והעלו עוד מיני תירוצים שממציאים הילדים בגן של רותי. החבר'ה

את הודיני הקוסם, התלבשנו רטובים ורצנו לתפוס את הבוגד. הג'חש הוביל אותנו בערוצים ושבילים שאפילו הגיאוגרף וילנאי לא ידע על קיומם. איבדנו את הצפון ולא היה לנו שמץ של מושג היכן אנחנו נמצאים. ידענו שאנחנו חייבים לתפוס את כפוי הטובה ויהי מה!! כי כלא-שש הוא "בוטנים" לעומת הביזיון והסיפורים שירוצו בתל-נוף, על חבורת אידיוטים שחמור מצוי גנב להם את החגורים (כלא שש הוא כלא צבאי במורדות הכרמל מקום שאם רצית לנפוש מעמל האימונים בפלוגה היית משתדל להגיע לשם לשלושים וחמישה יום).

המשכנו לרדוף אחרי הבוגד, טיפסנו על הרים, חצינו וואדיות ובלשון מעודנת: הנבלה קרע לנו את הצורה, כמו בשיר הילדים: בין הרים ובין סלעים טס לו החמור ומכל החברים אותו אני אגמור... רצנו אחריו, אבל בן תשפוכת השטן היה זורק מבט לאחור וכשהיה רואה אותנו רצים, היה פותח בדהירה כאילו הוא בהיפודרום של רומא. כך רצנו והלכנו, הלכנו ורצנו, עד כלות כוחנו.

בשלב מסוים כשהחמצן במוחי המיובש אזל ודעתי השתבשה למשעי, הצעתי לחבורה שאני אשכיב את הבוגד בירייה, נגמור עם הסיפור המביך ונסיים את

ככה זה נראה כשהג'חש בורח לך עם המים.

הקפנו אותו כצידי חמורים מיומנים ואני התגנבתי אליו באיגוף ימני בזהירות מיותרת. המרדן כלל לא התייחס אלי והמשיך ללעוס את שרידי הדשא הירוק. בזינוק מרשים תפסתי את החבל. הג'חש הרים ראשו מכר הדשא נתן בי מבט ריק מתוכן והמשיך ללעוס באדישות (אני מוכן להישבע שראיתי שמץ של חיך בהמי בזווית פיו אבל לך תוכיח).

הורדנו מהחמור את הציוד והלכנו לחפש את יתר הצוותים. אולם לא ראינו בשטח אף אחד מהיחידה. זה אמנם הפליא אותנו, אבל מרוב תשישות לא הקדשנו לזה מחשבה מיותרת. התרווחנו על "כיסאות-נוח" ובמסירות ראויה לציון בצענו את התרגיל, מנוחת הלוחם.

קיפלו את המפה, המצפן נכנס לחגור של בצלאל ופתחנו בהליכה מזורזת בשביל עיזים "על הבאב אללה" (בתרגום הרחוב, מה שיהיה יהיה). שטיינר הוביל ואני הלכתי אחרון עם ראש שפוף ומחשבות אובדניות. בתוך זמן קצר הגענו תשושים לראש ההר. לפתע קורנר צעק "הנה הים (עאלק, ים..!) מה אלה הבתים למטה?" וברגר אמר בעליזות מתוחכמת: "לפי החישובים שלי זה האזימוט לעין-בוקק" אמר כאילו הוא מְשֵׁנָה לאמיליה. החלטנו לקצר את הדרך כדי שלא נאחר באופן מוגזם, וירדנו את המצוקים הזקופים שמעל עין-בוקק ללא פגע. הגענו לכביש וצעדנו לעבר מבנה שנראה כמלון. שאלנו בהיסוס את הברנש שקצר את הדשא: "פה זה עין בוקק?" הטכנאי

מנוחת הלוחם. מימין לשמאל: שטיינר, מירון, הכותב, בצלאל ז"ל ומוטי.

רעש מנוע ג'יפ הפר את שלוותנו. פקחנו תריסי עיניים וחזי שלום (מפקד הסיירת) אמר לנו: "אהלן חבר'ה איך הגעתם כל כך מהר? נראה לי שניצחתם בהתערבות". בצלאל גיחך ואמר לו באדישות לאה: "בזכות הג'חש של השטן". חזי תקע בחמור מבט תמוה וברגר, בזחיות חשופת עוקן, הוסיף: "חזי אתה מסתכל על הג'חש הלא נכון! הגענו ראשונים בגלל הג'חש שיושב על הכיסא לשמאלי..." ■

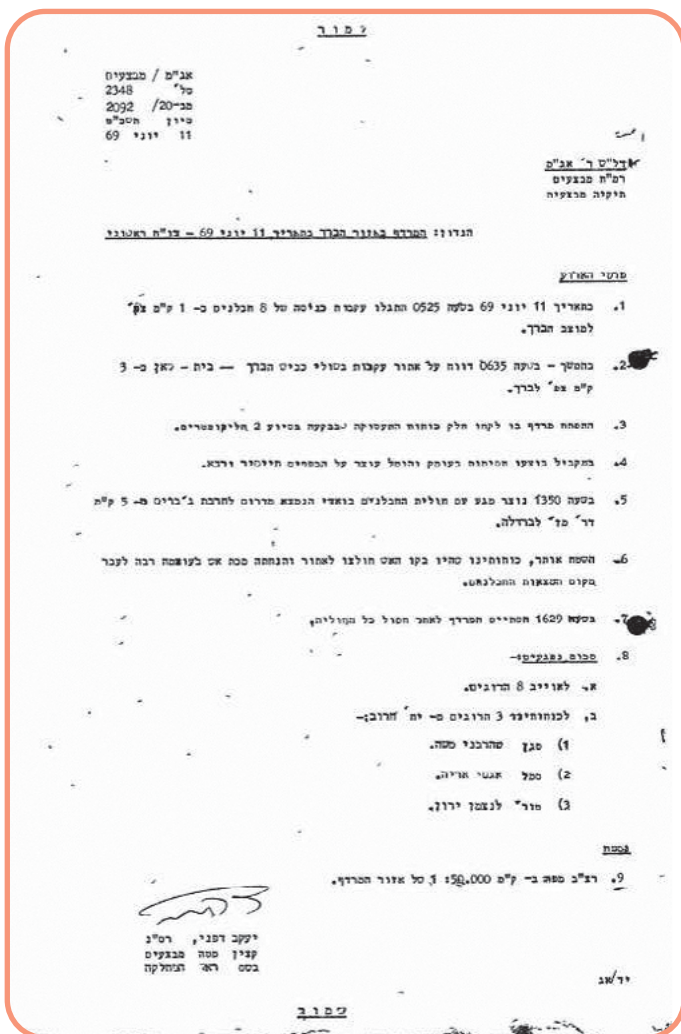
עשה לנו סריקת רנטגן מקיפה ואמר בזלזול: "מה, אתם לא יודעים? מאיפה באתם? אתם נראים שחוקים לגמרי. תגידו זה החמור שלכם שאוכל לי את הדשא?" "איזה חמור?" שאלנו במקהלה. הטכנאי הצביע לכיוון דרום ולחש ממתיק סוד: "יש עליו חגורי קרב, מכשיר קשר וג'ריקן. שמעתי על יחידה סודית חדשה שהקימו בצבא, זה אתם?" "לא!" ענינו לדביל ורצנו אל החמור שהיה עסוק בלעיסת הדשא. לאחר תכנון מדוקדק,

"...הירי הצית בבת אחת את הקוצים היבשים ואש פרצה, גבוהה וחזקה. הבנתי מיד שהחוד נפגע והתחלתי לרוץ לכיוונו אבל, חום האש ועוצמתה גרמו לי לעצור ולהרחיק את החיילים לאחור. היחיד שרץ לתוך האש היה איציק קמלוב החובש, שפתח את האלונקה והניח אותה מול פניו כמגן וכך עבר דרך האש והגיע לחוד שנפגע מהירי. אני עוד ניסיתי לאחוז בו בידי מאחור כדי למנוע ממנו לרוץ אל תוך האש אבל, הוא היה מהיר ממני ולא הצלחתי להגיע אליו. כשהגיע אליהם התברר שלא היה לו מה לעשות כיוון שכל אנשי החוד נהרגו וקמלוב חזר, לאחר זמן קצר, מפויח כולו עם ייאוש בעיניים..." כך זוכר אריה אבנת (וקשטיין) את רגע ההיתקלות במרדף תיאסיר, שנערך ב-11 ביוני 1969.¹

הכול החל כשמונה שעות קודם לכן, בערך בחמש וחצי בבוקר, כש..."סיוור גישוש גילה עקבות כניסה של כשמונה איש ב-נ"צ 20111947..."². "העקבות התגלו בעיקול של מוצבי הברך (כחמישה קילומטרים דרומית-מזרחית למחולה) על ידי הגשש סאדר שאמר מיד כי מדובר בעקבות של נעלי פלדיום (עקבות מספר 1' בקוד שלנו)..."³, ממשיך אריה, שהיה מפקד הסיוור.

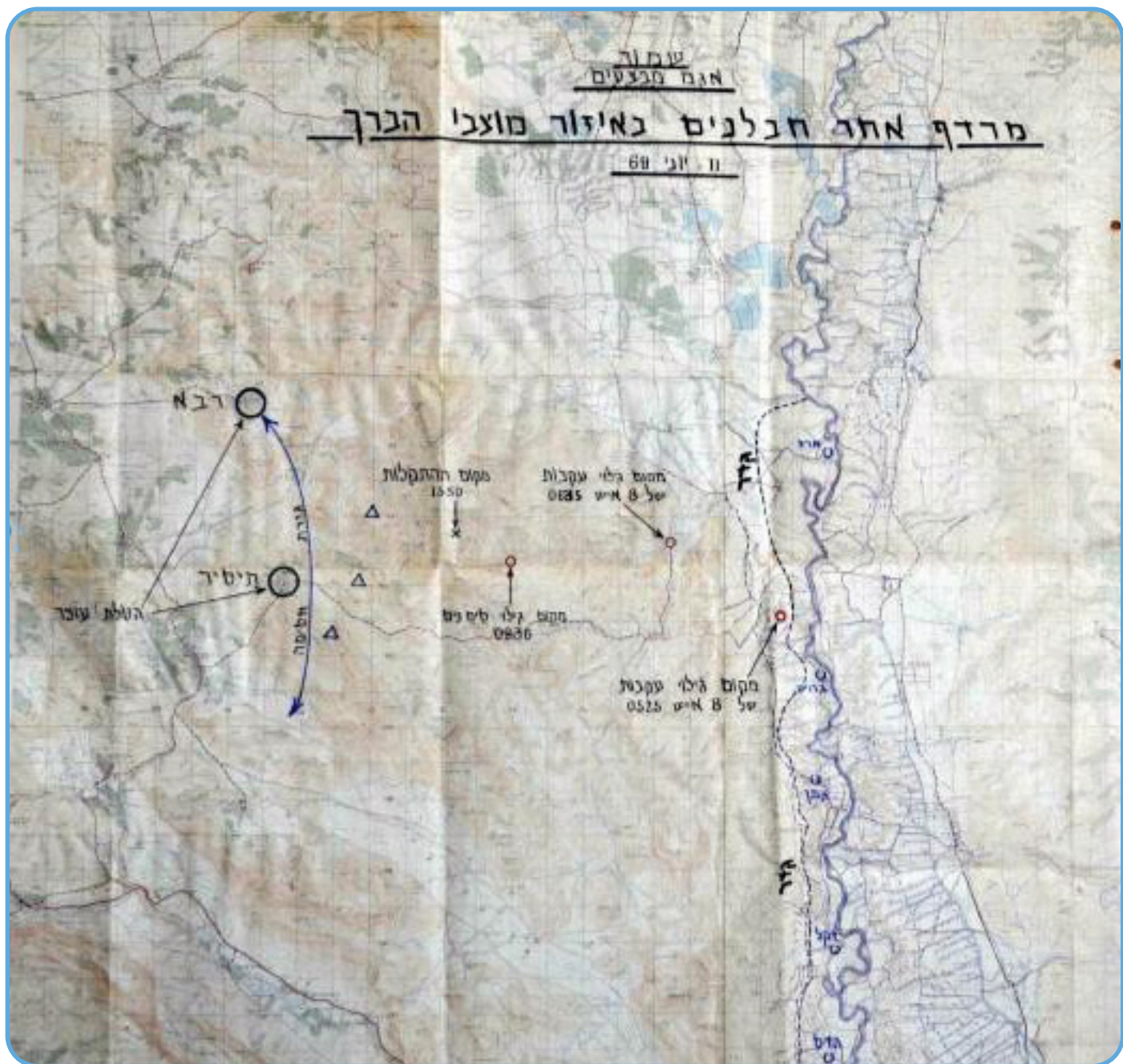
הכוח החל לנוע על העקבות ובמקביל, נשלחה אליו תגבורת מהיחידה. כנהוג על פי תורת המרדפים שהתפתחה והשתכללה עם הזמן, קיבל אריה הוראה לבצע חיתוך ודילג מערבה באמצעות ה-BTR, בניסיון לאתר את העקבות ולקצר טווח מהחודרים. ההתקדמות הייתה מהירה וכבר בסביבות השעה 07:00 הם גילו..."עקבות על ציר עומק בנ"צ 19851953..."⁴.

בערך באותה שעה היו איציק קמה (קמלוב) וחבריו במגורים במחנה "גדי", לאחר שחזרו ממארב דגן, החזירו את הציוד לכשירות וניקו את כלי הנשק שלהם. איציק (התגייס לחיל הים בפברואר '68, הגיע לסיירת חרוב לאחר שסירב להיות בשיטת הצוללות, לשם יועד, וצורף למחזור מאי '68 של הסיירת) לא זוכר אם הספיקו לאכול ארוחת בוקר. הוא רק זוכר שמישהו צעק שהתגלתה חדירה והם צריכים לצאת למרדף. "רצנו לנקודת ההתארגנות שהייתה ליד המבצעים של הגדוד ועלינו על נ"ג..." מספר איציק. "נסענו

צפונה על כביש 90, לכיוון אחד המוצבים הצפוניים של הבקעה (איני זוכר את שמו)⁵ וכשהגענו, חברנו

1 אריה אבנת (וקשטיין), ראיונות - בזום ובביתו בתלמי מנשה - 26.10.2020 ו-29.10.2020.
 2 דו"ח פיקוד מרכז/אג"מ (באדיבות ארכיון צה"ל).
 3 אריה אבנת, ראיונות.
 4 דו"ח פיקוד מרכז/אג"מ (באדיבות ארכיון צה"ל).
 5 מדובר במוצב "ברוש", הסמוך למחולה.

חודשים בצה"ל, וזה היה המרדף הראשון בו השתתף: "...ביום המרדף, בשעה 06:30 בערך, הקפיצו אותנו. אמרו שהתגלו עקבות חדירה. הגענו ממחנה גדי לאזור מוצבי הברך. אני לא זוכר אם הגענו לשם במסוק או בזחל"ם. בין המוקפצים היו ירון לנדסמן, שהיה מא"גיסט, ואריה אגסי, שהיה סמל המחלקה שלנו. כשהגענו לאזור בו התגלו העקבות, צירפו אותנו למשה שהרבני, שהיה מ"פ של 'ותיקי כראמה'⁶ בסיירת..."⁹

לכוחות רבים שכבר היו בנקודת החדירה. התארגנו, ובילו מישורי⁶ שלח אותי להיות בכוח של שהרבני, שהיה מ"פ בגדוד..."⁷

גם חיילי פלוגת אוגוסט-נובמבר '68 הוקפצו למרדף ולמעשה, היו את עיקר הכוח שביצע אותו. אודי ארמוני (נובמבר '68), שהיה בין המוקפצים, זוכר היטב את אירועי אותו יום - הוא היה עדיין חייל צעיר, שבעה

6 בילו מישורי היה באותה תקופה מ"פ אוג'-נוב' 68. על בילו ואישיותו המיוחדת ראו בביטאון זה עמ' 12-15 וב- http://www.484.co.il/?module=category&item_id=23&casualty_id=127

7 ריאיון עם איציק קמה (קמלוב), כפר הרי"ף, 28.10.2020.

8 משה שהרבני ז"ל היה מ"פ רב"טים. "ותיקי כראמה" הוא כינוי שכמה מלוחמי הסיירת הצעירים באותה תקופה עשו בו שימוש כדי להצביע על הוותיקים. הכוונה היא לפלוגת רב"טים.

9 ריאיון עם אודי ארמוני, תל מונד, 24.01.2022.

אריה אגסי ז"ל

הם קיבלו פקודה להמתין במקום עד שיתגלו עקבות החודרים באחד מצירי העומק.

בינתיים, בשטח, המרדף המשיך להתנהל ואריה אבנת מספר כי: "...המחבלים נעו על שביל ואפילו לא ניסו לטשטש את העקבות. בשלב מסוים העקבות נעלמו. סאדר הוריד אותנו במקום והמשיך להתקדם לבדו, כשהוא מנסה לגלות את העקבות מחדש. אחרי כ-50 מטר הוא גילה עקבות דרומה מהשביל, והסיק שהחוליה 'שברה ציר',¹⁰ נמצאת באזור ונכנסה להסתתרות...".¹¹

אריה והכוח שעמו, ירדו מהשביל ונעו על העקבות. "...התקדמנו לאט..." ממשיך אריה ומספר, "...ובשלב מסוים זיהינו ערוץ עם צמחייה עבותה ירוקה, חריג לאזור היבש בבקעה, כ-100 מטר מאיתנו. סאדר הסיק שאנשי החוליה מסתתרים בערוץ שלפנינו, וייתכן שיש שם מקור מים. ירדנו במקום, העברתי דיווח בקשר על 'שבירת ציר' ומיקומי, ונעניתי ששהרבני בדרך אלי עם מסוק...".¹²

ירון לנדסמן ז"ל

שהרבני ואנשיו אכן הגיעו לנקודה בה התגלו העקבות והמשיכו לנוע עליהן, כשהם עוקפים את הכוח של אריה אבנת ומתקדמים כ-30 מטר לפניו, לעבר גבעה שאפשרה להם, להבנתם, לנוע בשטח המוסתר מהמחבלים, כי על פי השערת הגששים הם נמצאים בערוץ הירוק.

בינתיים הגיע לשטח סמח"ט הבקעה דאז, סא"ל דני (וולף) רהב,¹³ והחל לנהל את המרדף. אודי ארמוני, שהיה עד אותו שלב מספר שתיים של ירון לנדסמן (המא"גיסט), נשלח על ידי שהרבני לשמש קשר שלו, ומרגע זה עד סוף המרדף אודי היה צמוד לסמח"ט.

במקביל, ביקש אריה אבנת שיקפיצו את הכוח שלו באמצעות מסוק למעלה הערוץ, כדי שיוכלו לבצע סריקה מלמעלה למטה, אך הסמח"ט היה נחרץ בדעתו שהעלייה למעלה תתבצע רגלית. אריה אונגר, לוחם

שהשתתף גם הוא במרדף, תמה על כך ואומר שעד היום הוא "...לא יודע למה באותו יום הסמח"ט העלה אותם

10 המונח "שברה ציר" מתייחס לשינוי כיוון הליכה של החוליה החודרת אחריה התנהל המרדף.

11 אריה אבנת (וקשטיין), ראיונות - בזום ובתלמי מנשה - 26.10.2020 ו-29.10.2020.

12 אריה אבנת, ראיונות.

13 דני (וולף) רהב ז"ל, אל"מ במיל', לימים מפקד סירת שקד ומח"ט מילואים, בעל עיטור המופת ממלחמת ששת הימים.

אש תופת שכללה גם ירי RPG...¹⁷, איציק קמה זוכר ש"ממש מטווח אפס, מתוך הערוץ שהלכנו בו, נפתחה עלינו אש תופת. כשנפתחה האש אנחנו, למיטב זיכרוני, היינו במצב כריעה..."¹⁸ שאלתיאל מודחי, שהלך גם הוא מאחורי החוד, זוכר כי "...הייתה שם מכת אש חבל על הזמן מהמחבלים..."¹⁹ ואילו אודי ארמוני זוכר כי הכוח לא הצליח "...ללכת יותר מעשרה צעדים כשנפתחה לעברנו מתוך הסבך, מטווח קרוב, אש תופת ובמטח הראשון נפגעו שהרבני, לנדסמן ואגסי..."²⁰

משה שהרבני ז"ל

ממכת האש העזה נפגעו שהרבני, לנדסמן ואגסי, ולא ברור אם מי מהם הספיק להשיב אש. איציק קמה מספר כי שהרבני נפגע מהירי הראשוני ומוסיף: "...ראיתי אותו ממש עף לאחור מעוצמת הפגיעה..."²¹

חומת אש גבוהה התרוממה בסבך וכתוצאה ממנה ומירי המחבלים, החוד נסוג כ-20 מטר לאחור, לכיוון הכוח של אריה אבנת, וניהל משם חילופי אש עמם. בשלב מסוים בוצע ניסיון לחזור לנקודת ההיתקלות ולנסות לחלץ את הנפגעים, וישראל דולב זוכר כי "...שוב נפתחה לעברנו אש עזה ואנחנו ירדנו שוב לאחור..."²² לדבריו אלה של ישראל יש תימוכין בדו"ח של אג"מ/פקמ"ז, שכתוב בו כי "...הכוח מנסה לחלץ את הנפגעים ונתקל באש נק"ל..."²³

יש לציין שכל אותה עת, כוח של גדוד 50 שהיה על המדרון מצפון, ירה גם הוא לעבר המקום המשוער של חוליית המחבלים.

בינתיים המח"ט, יהודה רשף, הגיע לאזור והחל לפקד על המרדף כשהוא מרגיע את כולם. על מה שהתרחש בהמשך מספר אריה אבנת: "...המרדף נמשך והמח"ט פקד שהכוח שיבצע סריקה כלפי מטה יהיה מורכב

מלמטה למעלה..."¹⁴ ואכן, שיקולי הסמח"ט להחלטתו שהכוחות יעלו רגלית במקום עם מסוקים, לא ברורים, וכנראה לא יתבררו לעולם.

כשקיבלו פקודה להמשיך בתנועה, התרוממו הלוחמים והחלו לעלות לגבעה. לדברי ישראל דולב, בשל הצמחייה הסבוכה, וכדי להימנע מתקלות ירי, הם נעו בטור וקיבלו הוראה לנצור את נשקיהם. על מה שקרה בהמשך סיפר דולב, שהיה הקשר של שהרבני, כי "...נפתחה לעברנו מתוך הסבך, אש תופת..."¹⁵

את רגע ההיתקלות, בשעה 13:50 לערך, זוכרים הלוחמים היטב.¹⁶ אמנם כל אחד מהם זוכר את הסיטואציה באופן שונה, אך המשותף לכולם הוא שזכורה להם מכת אש עזה מטווח קרוב מאוד. אריה אבנת משער ש"..."שהרבני כנראה נחשף בתנועתו ונפתחה לעברו ולעבר החוד שנע עמו (לנדסמן ואגסי)

14 "ישראל היום", עדי חשמונאי, "ידענו שמאחורי כל שיח יכול לצוץ מחבל", 13.12.2018.

15 ישראל דולב, ריאיון מטורונטו בוואטסאפ וידיאו, 26.01.22.

16 שעת ההיתקלות מופיעה בדיווח של קצין מטה מבצעים, רס"ן יעקב דפני, מב-20/2092 (מסמך באדיבות ארכיון צה"ל).

17 אריה אבנת, ראיונות.

18 איציק קמה, ריאיון.

19 ריאיון עם שאלתיאל מודחי, צורן, 30.12.2021.

20 אודי ארמוני, ריאיון.

21 איציק קמה, ריאיון.

22 ישראל דולב, ריאיון.

23 דו"ח מרדף, פקמ"ז/אג"מ, באדיבות ארכיון צה"ל.

שנתנו להם), כהכנה לפעילות הנחלת מורשת סיירת חרוב שהם מבצעים ביישובם. לא היה קל להגיע לנקודה (תנאי דרך קשים, בוץ וגשם שאילצו אותנו לעשות את החלק האחרון בהליכה) אך לבסוף הגענו ואריה אבנת וישראל דולב תיארו את הקרב, כפי שהם זוכרים אותו. הטופוגרפיה נותרה כשהייתה. אמנם התכסית ירוקה ולא צהובה כפי שהייתה ביום המרדף, אבל גזעי עצים זקופים, מפויחים ומנופצים הנמצאים במקום מעידים על מה שהתחולל על הגבעה הזו לפני כמעט 53 שנה.

ובנימה אישית, אני מבקש לציין כי הכתיבה על אודות המרדף הזה הייתה מאתגרת במיוחד בשל מספר סיבות. ראשית, יש מעט מאוד חומר כתוב - בעיקר דיווחים לקוניים של פקמ"ז/אג"מ. שנית, להבנת המרדף מעולם לא תוחקר לעומק, לא הוסקו מסקנות ולא הופקו לקחים; ואם הוא אכן תוחקר, הרי שלא מצאתי לכך תימוכין במסמך כלשהו. שלישית, ממרחק של שנים הזיכרון האנושי מתעתע וכך מצאתי את עצמי מהלך בשדה מוקשים של גרסאות שונות, לפעמים סותרות, בהן התערבבו מציאות, דמיון וגרסאות ממעגל שני ושלישי שאומצו, עובדו והפכו להיות גרסאות מכלי ראשון.

לסיום, אני מבקש להודות לכל אותם לוחמים שהיו שם, בתוך האש, וניאותו לחלוק עמי את זיכרונותיהם. בלעדיהם זה לא היה קורה.

תודה. ■

מלוחמי צוות שהרבני וצוות הגישוש, ואילו חיילי גדוד 50, שהגיעו לאזור, ישמשו במהלך התנועה מטה רתק בלבד...²⁴ חשוב לי לומר בנקודה זו, שכל האנשים עמם שוחחתי לא זכרו כיצד הגיעו למעלה - במסוקים או ברגל. על פי תנאי השטח, והעובדה שהזמן בהחלט שיחק נגד הלוחמים בשטח, סביר שהוקפצו מעלה בעזרת שני המסוקים שהשתתפו במרדף אולם, כאמור, ממרחק הזמן, הדבר לא הובהר עד תומו.

הקרב בערוץ נמשך עוד שעה ארוכה ובשעה 16:29²⁵ הגיע אל סיומו כשכל שמונת המחבלים נהרגו ולכוחותינו שלושה הרוגים - לוחמי הסיירת משה שהרבני, אריה אגסי וירון לנדסמן, זכרם לברכה.

על שלושת ההרוגים במרדף יש חומר רב באתר העמותה www.484.co.il ונראה לי שבעניין זה יפה האמירה לפיה "כל המוסיף גורע", שכן כל מי שרוצה יוכל לראות שם מי היו השלושה ומה יחד אותם. נראה לי שראוי להעניק להם את הכבוד הזה ולקרוא עליהם.

סוף דבר - ביום שישי, 25.03.2022, יצאנו לשטח כדי לאתר את הגבעה עליה התחולל הקרב העקוב מדם. יחד איתנו (נבו הראל ואני) היו אריה אבנת וישראל דולב (שעשה את כל הדרך מטורונטו, קנדה), מנחם לנדסמן (אחיו של ירון ז"ל) ובנו רם (שלא זכה להכיר את דודו ההרוג אך מכיר את הסיפורים אודותיו) וגם גדי, עמיחי ואוריה, שלושה מתושבי מחולה שהגיעו במטרה להראות לנו את הדרך לאתר הקרב (על פי נ"צ

משמאל לימין - אריה אבנת, עמיחי (תושב מחולה) ונבו הראל (פבר' 72)

מאחורי מנחם לנדסמן ועמיחי רואים את הערוץ לתוכו המחבלים "שברו ציר"

ישראל דולב (מימין) ואריה אבנת (משמאל) מתחת לגבעה עליה התחולל הקרב

אריה אבנת (מימין) ונבו הראל ברקע הגבעה עליה התחולל הקרב

24 אריה אבנת, ראיונות.

25 מסמך מב-20/2092 מה-11.06.69, באדיבות ארכיון צה"ל.

מפגש פלוגתי - בית החייל תל אביב - 25 מאי 2022

בחודש פברואר 1968 גויסנו בבקו"ם. היינו שתי מחלקות שמיועדות לסיירת חרוב ונשלחנו לבסיס הטירונים החדש ששימש את הלגיון הירדני צפונית-מזרחית ל-א-רם, על גבעה הצופה אל בקעת הירדן. מחלקה אחת שולבה בגדוד 890 והשנייה בגדוד 202. לבשנו את המדים המנומרים, אותם רכש צה"ל מעודפי הצבא הצרפתי; מדי ברזנט קשיחים שלא הקלו עלינו בטירונות. חומשנו ברומ"ט (רובה מטען) FN והתחלנו טירונות חורף מלווה בקור ובגשם.

באוקטובר 1968 ירדנו לתעלת סואץ, לסייע לסיירת שקד בהנחת מארבי דגן כנגד חוליות קומנדו מצרי שהחלו לחצות את התעלה ולפגוע בחיילינו. בסיס האם שלנו היה בבסיס טילים, מקום שהיה אמור להיות בטוח, מחוץ לטווח הארטילריה. במסדר היציאה למארבים, ביום 26.10.1968, החלו נפילות פגזים בבסיס. רצנו לבונקרים. במהלך הריצה נפגעו המ"מ, מנשה בוגייסקי והמ"כ, משה כהן. שמעון עוזרי ז"ל נשאר לחלץ אותם תחת אש הארטילריה הכבדה ועל כך קיבל צל"ש אלוף פיקוד דרום. לצערנו שני מפקדנו נהרגו בהפגזה. חמש שנים מאוחר יותר נהרג שמעון עוזרי במלחמת יום כיפור בארץ מצרים, בצד המערבי של תעלת סואץ.

יצאנו לקורסי מ"כים בשלבים (חלק ראשון לצנחנים והרוב הגדול לקורסי מ"כים לסיירות בכרמיאל), וחלק המשיכו לקורסי קצינים. מי שלא יצא לקורסים או לתפקידי פיקוד המשיך לשרת בפלוגת הרב"טים ועסק בעיקר בפעילות מבצעית.

מעטים נשרו מהפלוגה במהלך ההכשרה והפעילות המבצעית. היו כמה חברים שנפצעו במהלך הפעילות ושחררו מצה"ל בגין הפציעה. היו כמה לוחמים ואנשי סגל שנפלו במהלך הפעילות המבצעית בבקעת הירדן ובגזרת תעלת סואץ (פירוט בהמשך).

בפברואר 1971, לאחר השלמת שלוש שנות שירות חובה, השתחררה הפלוגה מצה"ל וחייליה נשלחו ליחידות מילואים, רובם בחטיבות הצנחנים. באוקטובר 1973, שנתיים וחצי לאחר השחרור, פרצה מלחמת יום הכיפורים.

בחודש מרס 1968 גויס הסגל שלנו ל"מבצע כראמה" בירדן. אנו נשלחנו לזווד בפגזים את הטנקים שהשתתפו במבצע.

ביום העצמאות, מאי 1968, התקיים מצעד צה"ל בירושלים לציון 20 שנה למדינת ישראל ושנה לניצחון צה"ל במלחמת ששת הימים. אנו הטירונים הולבשנו בבגדי א', כומתות אדומות וכנפי צניחה, ונשלחנו לצעוד כדגלנים לקול צהלות אלפי הצופים ששאגו: "הנה הצנחנים משחררי ירושלים". לאחר כמה שעות של צעידה הגענו לשטח הפיזור, שם חיכו לנו אנשי הסגל שהסירו מאיתנו את הכומתות וכנפי הצניחה, ומול קהל רב שצופה במתרחש, הורידו אותנו לשכיבות סמיכה עד שנמחק החיוך מעל פנינו.

המחלקה השנייה (202) השתתפה באירוע המרכזי של חגיגות ערב העצמאות באצטדיון רמת גן, הולבשה במדי קרב, כומתות אדומות וכנפי צניחה. גלשנו בסנפלינג ממרומי עמודי התאורה באצטדיון, כבשנו דגם של העיר העתיקה ושחררנו את הכותל לקול תשואות הקהל.

לאחר סיום הטירונות עם גדודי הצנחנים הגענו למחנה "עופר", בסיס הקבע של סיירת חרוב. התקבלנו על ידי המ"פ שלנו, אלכס ענבר (שטרנברג), כאשר החלוקה המחלקתית נשמרה כפי שהיתה בגדודים. יצאנו לקורסי צניחה ולאיימון לוחם, אחר כך לאיימון מתקדם, קורסי סיור, אימוני מחלקה ופלוגה, קורסי קומנדו, ובתום ההכשרה נכנסנו לפעילות מבצעית מלאה שכללה סיורי בוקר וערב, מרדפים, מארבים ומבצעים מעבר לגבול. רוב הפעילות המבצעית בוצעה בגזרת בקעת הירדן, ועל פי צורכי צה"ל גם בגזרת תעלת סואץ ובגבול לבנון.

- רונה אילן - נפצע במהלך פעילות מבצעית בבקעה
- יהודה מאיר - נפצע במהלך תאונת אימונים בבקעה
- יצחק יחזקאלי - נפצע בתאונת אימונים בבקעה
- יושע צבי - נפצע במהלך תאונת אימונים באזור שעלבים

במלחמת יום הכיפורים נפצעו עוד שניים מלוחמי הפלוגה:

- סגן יואל שרון בקרב על העיר סואץ ביומה האחרון של המלחמה
- סמל אודי שרון בקרב טיהור יעד מבוצר מצרי בצד המערבי של תעלת סואץ

לפני מספר חודשים הצבנו לעצמנו שלוש משימות בהקשר לפלוגת פברואר 1968

1. איתור לוחמי הפלוגה והכנסתם לקבוצת וואטסאפ פלוגתית.
2. איסוף תרומה אישית מכל לוחם לטובת הקמת סלע הנצחה פלוגתי בגבעת הרעות בבקעת הירדן.
3. עריכת מפגש פלוגתי לאחר למעלה מ-50 שנה מיום השחרור מצה"ל.

הצלחנו לאתר ולרשום בקבוצה 29 חברים.

במהלך מלחמת יום הכיפורים נפלו שלושה לוחמים מפלוגת פברואר 1968:

- שמעון עוזרי ז"ל נפל בקרב בצד המערבי של תעלת סואץ בתאריך 18 אוקטובר 1973
- משה פוקס ז"ל נפל בצד המערבי של תעלת סואץ בתאריך 20 אוקטובר 1973
- רפי כחלון ז"ל נפל בקרב ברמת הגולן בתאריך 28 אוקטובר 1973

שלושה אנשי סגל של הפלוגה נהרגו בפעילות מבצעית:

- סגן מנשה בוגייסקי ז"ל נפל באזור תעלת סואץ בתאריך 26 אוקטובר 1968
- סמל משה כהן ז"ל נפל באזור תעלת סואץ בתאריך 26 אוקטובר 1968
- סרן משה שהרבני ז"ל נפל במהלך מרדף אחרי מחבלים בבקעת הירדן בתאריך 11 יוני 1969

יהי זכרם ברוך.

במהלך השירות הסדיר, בין השנים 1968-1971, נפצעו קשה שישה מלוחמי הפלוגה:

- ברוך מועלם - נפצע בפעילות מבצעית בבקעה
- דודו גלבוע (סיילוק) - נפצע בפעילות מבצעית בבקעה

בהמשך כיבדנו את הנופלים מקרב הפלוגה ומאנשי הסגל. כותב הכתבה (צביקה שני) הקריא את סיפור חייהם של הנופלים בציון מקום נפילתם ומקום קבורתם. יואל שרון הקרין קטעים מסרטו בהם מופיע אמנון שוורץ ז"ל, וקטע מדהים של מפגש אקראי בין יואל לאחיו של שמעון עוזרי ז"ל שנפל במלחמת יום הכיפורים.

הגענו לשלבי הסיום בו התקיים שיח חופשי בין החברים על כוס קפה.

קינחנו בתמונה פנורמית משותפת של כולם. סיכמנו שהמפגש הבא יתקיים בחורף, בגבעת הרעות בבקעת הירדן, כאשר סלע ההנצחה הפלוגתי יוצב במקום.

לסיכום:

מפגש נדיר של קבוצת לוחמים בסיירת חרוב שהתנדבו ונתנו שלוש שנים מחייהם להגנה על גבולות המדינה ואזרחיה.

השירות הצבאי הזה הוא "דבק" ייחודי שמחבר בין לוחמים שהתקבצו מכל שכבות האוכלוסייה: עירוניים, אנשי ההתיישבות העובדת, צברים ועולים חדשים. התגייסנו בני 18 חדורי אמונה, ששים אלי קרב, מאמינים בצדקת הדרך ושמחים שניתנה לנו ההזדמנות לתרום.

תודה לכל החברים שנכחו במפגש. בלעדיכם זה לא היה מצליח.

■ היה תענוג!

במהלך 51 שנים מיום השחרור מצה"ל איבדנו כעשרה חברים שנפטרו ממחלה.

עוד כשמונה חברים לא הצלחנו לאתר, ויש כאלה שאותרו אבל לא מעוניינים בקשר עם הפלוגה.

מבין חמשת לוחמי הפלוגה שחיים בחו"ל הגיעו שלושה למפגש.

המפגש התקיים בבית החייל בתל אביב ונמשך כארבע שעות.

נכחו סך הכול כ-40 איש, כולל אנשי סגל ומספר קטן של בנות זוג.

השעה הראשונה היתה מרגשת במיוחד. החברים נפגשו פנים אל פנים, החליפו חוויות, הסיפורים קלחו ועוררו רעמי צחוק כאילו רק אתמול התגייסו.

שולחן עמוס פירות נהדרים שהביא אבנר קידר ממשקו במשמר הירדן הוסיפו לאווירה המיוחדת של המפגש.

לאחר השעה הראשונה התיישבו החברים להקשיב לדברי המ"מים, ישראל וינקלר ויואל גולדברג, שסקרו את תקופתם עם הפלוגה. החברים הגיבו ממקומות מושבם והוסיפו את שמצוי בזיכרונם לדברים שהושמעו. יואל שרון הציג קטעי וידיאו על המ"פים בסיירת חרוב. בין השאר נצפו אסא קדמוני ז"ל, ויאיר קליין ייבדל לחיים ארוכים.

המשכנו בסבב הצגה אישית של החברים, כאשר כל חבר הציג ממקומו מה עשה ב-50 השנים האחרונות, מצב משפחתי, נכדים, עיסוקים ותחביבים. כשעה הקשיבו החברים איש לרעהו והמפגש היה מסקרן ומעניין.

גבעת הרעות שלי

עודד גור אריה (עוג"א), אוגוסט 1968, כותב ממישיגן על המפגש הפלוגתי של פלוגה ד' בגבעת הרעות.

בעשרה לחודש מאי 2022 התקבצנו, חברי מחזור אוגוסט ונובמבר 1968, בגבעת הרעות בבקעת הירדן לצורך חנוכת סלע ההנצחה שלנו. ארי דשא, ליאור שמואלזון ואנוכי, נסענו יחד. שלושתנו בני מחזור אוגוסט '68, שלושתנו בילינו מאות ימים ולילות בבקעת הירדן בשנים 1968-1971, שכבנו בעשרות מארבים והשתתפנו באינסוף מרדפים וכמו שארי אמר פעם, כל קפל קרקע והסיפור שלו... שלושתנו גם לא היינו בבקעה מאז השחרור ב-1971. אנחנו גרים בארצות הברית ותיאמנו את הביקור בארץ כדי להגיע לאירוע ההנצחה שהיה חשוב לנו מאוד. ככל שהתקרבו לבקעה ראינו ונזכרנו במקומות: הנה הסרטבה - היינו הראשונים לעשות מסע כנפיים לשם; הנה עמק פצאל - פה בחום של אפריל 1969 עשינו את אימון הפרט/כיתה/מחלקה; נזכרנו בחברים, בנופלים, במקומות, באירועים ובבדיחות, והכול בפרטי פרטים.

מעניין, עשרות שנים (50+) ואירועים עברו מאז, ברובם הפרטים ברורים וחדים בזיכרון ובחלקם עמומים. נחזור לנקודה הזאת עוד מעט.

הגענו לגבעת הרעות, זאת הפעם הראשונה שלנו כאן, יוזמה ברוכה של כמה חברים. והנה החבר'ה שאת חלקם לא ראינו עשרות שנים. בדרך כלל כשנפגשים אחרי הרבה שנים ישנה איזו זרות מסוימת שצריך להתגבר עליה, לא כאן! השיחה קולחת כאילו נפרדנו אתמול ואנו ממשיכים בשיחה...

תופעה מעניינת, לפני 52 שנים התגייסנו ובילינו מספר חודשים אינטנסיביים ביחד, טירונות קשוחה, אימונים, מארבים, מרדפים. היינו הפלוגה של בילו מישורי ז"ל, אבל לא היה לנו הרבה מגע עם בילו בתקופה ההיא. מי שגיבש אותנו וטיפח אותנו יותר מכולם היה סמל המחלקה שלנו, יהודה זהבי, והתוצאה היא קשר מיוחד, במינו שחיבר את חיילי הפלוגה המיוחדת הזאת לתמיד, וחזק! ועכשיו, שאנחנו חתיארים בשנות ה-70, המיוחדות הזאת נעשית יותר ויותר חדה וזה מה שהרגשתי במפגש בגבעת הרעות, מיוחדות. קבוצה מיוחדת ביחידה מיוחדת בתקופה מיוחדת, וזה כל הסיפור.

אני חייב לסיים בכמה מילים לזכר לוחמי הפלוגה שנפלו בקרב, ששמותיהם מונצחים כעת על הסלע של הפלוגה בגבעה:

ירון לנדסמן ז"ל:

מחזור נובמבר '68, קיבוצניק מאיילת השחר, נפל בקרב, במרדף אחרי מחבלים לא רחוק מגבעת הרעות. היה בסך הכול שמונה חודשים בצבא כשנפל. בחור צנום ומיוחד, עלה על מוקש ונפצע אנושות עוד בתיכון, אך הבריא וחישל את עצמו בשביל להתנדב ליחידה. קורץ מחומר מיוחד.

אריה אגסי ז"ל:

נפל יחד עם ירון לנדסמן. היה המ"כ שלי. פה בפצאל הוא "חרש" איתנו את הגבעות בחום הנורא ואימן אותנו להיות חיילים לוחמים. בחור שקט ועדין מקיבוץ יפעת, הגיע אלינו באמצע הטירונות יחד עם עוד שלושה לוחמים מנוסים מסיירת דוכיפת שפורקה אז. הוא כבש אותנו בגישתו החברית, במוסריות וברגש השליחות שלו.

אליאב עניא ז"ל:

נפל בקרב האיום בעיר סואץ, ביום האחרון של מלחמת יום הכיפורים. אני זוכר אותו בתקופת המלחמה, היה הרס"פ של הפלוגה המקבילה, מסתובב עם חיוך נצחי ועם בת צחוק בעיניים, דואג לחיילים שלו ומפזם לעצמו את השיר "שחרחורת". עבר בשלום את כל המסלול בחרוב, השתחרר ומצא את עצמו בקרב הארוך בסואץ, במלחמה ממנה לא חזר.

שמותיהם חרוטים על הסלע אך פניהם זכרם חרותים בלבנו לנצח!

לסיום, שוב תודה למארגנים, עשיתם לנו טוב, היה כדאי וחשוב לבוא. ■

לאחר שסוף-סוף התיישבנו בשורות על הכיסאות במועדון, ולאחר הברכות, חלקנו את הכבוד שהגיע לחברנו שלחמו איתנו כתף אל כתף. הזכרנו את אלו שנפלו בקרבות או במילוי תפקידם, ואת אלו שחייהם היו קצרים מאיתנו. זו היתה רשימה ארוכה, ארוכה מדי. ראשון המברכים היה תא"ל (מיל') שלום קורן, יו"ר עמותת סיירת חרוב, שמוכר לכולנו כסמ"פ שלנו וכמ"פ "פלוגת קורן" במלחמת יום הכיפורים. שלום העלה זיכרונות מהשירות המשותף, שם דגש בדבריו על פעילות העמותה, ובעיקר סיפר על המאמצים להפוך את "גבעת הרעות" לאתר של מפגשי רעים. הוא תיאר איך המקום הפך לאתר הנצחת זכרם של הנופלים משורותינו, כמו גם לאתר הנצחת העשייה של סיירת חרוב בשמונה שנות קיומה.

גבי פוליצר, המ"פ שלנו, סיפר בשיחה "מלב אל לב" על דרכו המיוחדת, העמוסה בעקרונות, בערכים ובדוגמה אישית. הוא גולל על איך הפך אותנו מחבורת "קוטרים" עם ערך עצמי ירוד, עם לילות ללא שינה וטרטורים אינסופיים, ללוחמים שמאמינים ביכולותיהם, בערבות הדדית, והמון "גאוות יחידה". אחרי הכול, כדבריו, "הטיפול" בחבורת "הבעייתיים" הללו הובילה אותו למה שמאז הוא עושה כל כך טוב - "עובד סוציאלי"! ניכר היה שעצם המעמד, האווירה והדברים שנאמרו, ריגשו מאוד את גבי, וגם אותנו.

מצגת התמונות שצביקה (גורודצקי) צוק הכין למעננו, החזירה אותנו 50 שנים אחור לתקופה בה היינו בחורים יפי תואר, חדורי מוטיבציה, שעם קצת מאמץ ניתן היה למצוא את הדמיון לאלו שישבו באותו ערב באולם סביב השולחנות. רק חברינו הנופלים נשארו צעירים לעד.

את הערב סיימנו מתנדנדים מהשתייה הרבה, ומשירה בציבור בהנחייתה ובשירתה של הזמרת, בת קיבוץ המעפיל, רונית אופיר (חברתה של רותי). וכמובן, לא היה באולם מי שלא הצטרף בקול רם לשיר "יש לי אהוב בסיירת חרוב". ■

זה התחיל לאחר המפגש השנתי שלנו (מחזור פבר' 72), שהתקיים ב"גבעת הרעות" בשנת 2021. בעקבות היוזמה של אבי גוטמן, שהתחילה בשנת 2010, אנו נפגשים כל שנה בחודש פברואר. אבי מתמיד, ולא מוותר על המפגשים. זה היה המפגש ה-12 ברציפות. קבענו לנו שבכל שנה ניפגש באחד האתרים אשר בו ביצענו פעילות במהלך השירות הסדיר שלנו, בסיירת חרוב, וכך היה.

הפעם אבנר מוריה עמד על כך שעם הגיענו לשנת החמישים (!!!) לגיוסנו נעשה משהו שונה, גדול יותר, מרשים יותר ומאחד יותר.

יחד עם אבנר נרתמו למשימה אבי למברסקי, נועם זיו, יצחק טריואקס, יוסי נלקנבאום, הרצל גרשוני וכמובן רותי (קראוס) סטרול, שבלעדיה האירוע בכלל לא היה יוצא לפועל.

כך, הצוות הזה העלה רעיונות... ופסל אותם, העלה רעיונות אחרים... ושינה אותם, אבל לא ויתרו, וכך התגבשה החלטה - המפגש יתקיים במועדון של קיבוץ המעפיל (הקיבוץ של רותי), יוזמן כיבוד "כיד המלך" משירות ההסעדה של "מיקי שמו" (בעצמו קצין... בגולני, לא נורא), ומכאן הכול התנהל כמבצע צבאי בפיקודו של הרצל גרשוני.

וואו, זה היה מרגש!!

למפגש הגיעו החברים עם בנות הזוג, שעבורן זו הפעם הראשונה שבה הצליחו לחבר פנים לדמויות ולסיפורים ששמעו מבני זוגם במהלך השנים הרבות. זה החל בלחיצות ידיים, עבר לחיבוקים, ונגמר בצ'פחות. ההתרגשות היתה עצומה. הפעם הגיעו חברים שלא ראינו שנים רבות, הגיעו כתמיד חברינו וחברותינו בני המשפחות השכולות, והגיעו גם אנשי סגל שפעם השם שלהם היה "המפקד". זה היה בלתי נמנע, שלב ההתרועעות נמשך הרבה מעבר למתוכנן.

